

SZAKDOLGOZAT

ÖRDÖG KRISZTINA
Óvodapedagógus

Kaposvár
2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Óvodapedagógus Szak

Levelező Tagozat

**A papírszínház, a síkbáb és a mesepárna alkalmazása az óvodai anyanyelvi
nevelésben**

**A három pillangó című mese feldolgozási modelljei a Napraforgó Óvoda és
Bölcsődében
Szakdolgozat**

Belső konzulens:

Dr. Nagyné Dr. Mandl Erika

egyetemi docens

Készítette:

Ördög Krisztina

LOCUJN

Kaposvár

2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	5
1.1. A témaválasztás motivációja	5
1.2. Hipotéziseim, vizsgálati kérdések	6
1.3. A kutatás jelentősége	7
2. A meseadaptáció elméleti és gyakorlati kérdései - A papírszínház, a síkbáb, a mesepárna alkalmazása és a mese szerepe az óvodai anyanyelvi nevelésben	8
2.1. A papírszínház alkalmazása az óvodai anyanyelvi nevelésben	8
2.1.1. A papírszínház eredete és története	8
2.1.2. A papírszínház bemutatása, leírása	10
2.1.3. A papírszínház használata	11
2.1.4. Hogyan lehet segíteni ezzel az eszközzel a problémás, sérült vagy fogyatékkal élő gyermekeknek?.....	12
2.1.5. Mit is fejleszthet a gyermekek körében a papírszínház előadásmód?	13
2.2. A meseolvasás hatásai a saját tapasztalataim alapján.....	13
2.3. A meseadaptálás sokszínű eszköztára. A síkbáb és a mesepárna felhasználása a mesebemutatás során.....	16
3. A három pillangó című mese feldolgozása a Napraforgó Óvoda és Bölcsődében	18
3.1. Óvoda- és csoportjellemzés	18
3.2. A három pillangó című meséhez készült tervezetek.....	19
3.2.1. Mesebemutatás papírszínházzal	19
3.2.2. Mesebemutatás síkbábokkal.....	24
3.2.3. A három pillangó bemutatása mesepárnával.....	27
4. Az interjúkérdések és a kérdésekre adott válaszok kiértékelése.....	31
4.1. Az interjú kérdései.....	31
4.2. Az interjú kiértékelése	32
5. Összegzés	33

6.	Irodalomjegyzék	37
7.	A felhasznált videók jegyzéke	38
8.	Felhasznált képek jegyzéke.....	39
9.	MELLÉKLETEK.....	40
9.1.	Felhasznált képek	40
9.2.	Felhasznált interjúk.....	43

1. Bevezetés

1.1. A témaválasztás motivációja

Egy egyetemi előadáson hallottam először a papírszínházról, ami nagyon felkeltette az érdeklődésemet és kutatni kezdtem, valójában mit is takar az, hogy papírszínház. Kérdezősködtem az óvodánkban, hogy hallottak-e már róla és ha igen mondják el nekem, hogy milyen eszköz ez és mire lehet használni. Számomra furcsa volt, hogy az óvodánkban és más intézményekben éppen, hogy csak hallottak erről az adaptációs formáról hiszen az egyetemen előadásokat tartanak róla. Mivel engem nagyon megfogott ez a téma ezért elkezdtem kutatni utána. Fontosnak tartom a gyerekek irodalmi nevelését és ezért minden lehetőséget megragadok, hogy a gyerekek minden területen fejlődjenek.

A papírszínházhoz tartozó képek nagyon látványosak és messziről is jól láthatók. Ezeket a képeket készen is meg lehet vásárolni, de nekem sokkal nagyobb kihívás, ha mi magunk készítjük el. A papírszínház elkészítése során fejlődik a kézügyesség, a mese képekké formálása pedig a fantáziát fejleszti, de sok területet ki lehet emelni a munka során. A papírszínház éppen ebben segít, ha magunk készítjük el a papírszínházat a gyerekekkel együtt. Persze mindent meg lehet vásárolni, a keretet és a meséket, aztán átnyújtani a kész formátumot, de én éppen abban látok fantáziát, hogy együtt elkészítsük el ezt a remek játékot. Sok területet tudunk fejleszteni az elkészítés alatt. Hiszen ez egy játék, mégis igen sok munka áll a háttérben, ha saját magunk készítjük együtt a gyerekekkel, aminek így közösségépítő hatása is van. Fontos, hogy elfogadjuk a gyerekek ötleteit is így legközelebb is szívesen áll be mellénk papírszínházak mesét készíteni.

Annak járok utána, hogy ezt az óvodapedagógusok hogyan látják, szeretnék-e beépíteni a foglalkozásaikba? Ha igen akkor mit látnak benne jónak és mit nem. Ha nem szeretnék használni miért nem? Hogyan hat a gyerekekre a papírszínházak előadásmódja?

Olyan óvodákat is megkerestem, ahol sérült gyerekekkel is foglalkoznak, érdekelt, vajon hogyan látják az ott dolgozó pedagógusok, milyen formában tudnák használni ezt az eszközt? Sérült gyermekekkel sokkal nehezebb elkészíteni a rajzokat, valószínűleg ott csak a meseolvasás része lenne fontos, nem az elkészítés. Az ilyen gyerekekkel foglalkozó pedagógusok véleménye az, hogy nagyon leköti a gyerekeket, még olyanokat is, akik hiperaktívak és nem tudnak 2 percnél többet egyhelyben ülni. Ezt én is tapasztaltam a saját csoportomban lévő gyermekeknél. Igaz, az elkészítésnél kevésbé vették ki a részüket a munkából, de amikor előadtuk a mesét, akkor csendben ültek a szőnyegen és figyelték a mesét. A nagy, de egyszerű képek figyelemfelkeltőek minden hallgató számára. A papírszínház

mellett nagyon jó hatással van a gyerekekre a síkbábos előadásmód is, hiszen a síkbáb már egy kicsit kiemelkedik a térből, hiszen a pálcával mozgatható figura figyelemfelkeltő hatású. A papírból készült bábozat már a gyerekek is el tudják készíteni kisebb segítséggel, ezért úgy gondolom, hogy ez a forma is sok lehetőséget rejteget. Egy kicsit ugyan nehezebb elkészíteni a mesepárnát, de a gyerekek képzelőerejét, kíváncsiságát ugyanúgy felkelti, mint a papírszínház vagy a síkbáb.

Kutatásom során eljutottam Boldizsár Ildikó írásaihoz, amelyben leírja, hogy a mesék mennyire fontosak az életünkben. Egy – egy mese megértése segít, hogy könnyebben megoldjuk problémáinkat. Az író több könyvében is elemzi a meséket, több életszakaszt is megvizsgál élethelyzeteket elemez, amelyek megértése előrébb visz motivál bennünket. (Boldizsár, 2004) Brunner szerint a mesék és a saját életünk között párhuzam van. A mesék a hallott történeteket az életben tapasztalt élethelyzeteket tárják fel. (Brunner, 1986)

Nagy József szerint a mesének nagyon nagy szerepe van a gyerekek szókincsének bővítésében, hiszen a meséből a mese segítségével tanulnak meg folyamatosan, szabatosan beszélni. Ezért is fontos, hogy a szülők is meséljenek otthon, hogy minél több lehetősége legyen a gyerekeknek a fejlődésre. Nagy József vizsgálatai alapján kiderült, hogy azok a gyerekek, akik naponta hallanak mesét sokkal érettebbek az iskolakezdéskor mint azok a társaik, akik kevesebb mesét hallgatnak. Könnyebben tanulnak meg olvasni, írni, és a fogalmazásuk is sokkal fordultatosabb a meséken felnövő gyerekeknek. (Nagy, 1980)

1.2. Hipotéziseim, vizsgálati kérdések

Pedagógusokkal készült strukturált interjúkon keresztül a következő kérdésekre kerestem a választ:

- Feltételezem, hogy a papírszínház nagyon jó hatással van a gyerekek fejlődésére mégis igen kevesen használják ezt az eszközt.
- Feltételezem, hogy a foglalkozásokba beépíthetők a papírszínház, a síkbáb és a mesepárna elkészítési fázisai és a gyerekek is bevonhatók a megvalósításba.
- Feltételezem, hogy a gyerekeket nagyon sok területen fejleszti a mesélés nem csak a fantáziájuk fejlődik, hanem a kreativitásuk is.
- Feltételezem, hogy a mai felgyorsult világban is szükség van különböző adaptációs eszközökre, hogy a gyerekek ne csak a televíziós mesét lássák, hanem megismerjenek több előadási formát.
- Feltételezem, hogy a sérült gyerekek fejlesztésére is alkalmas a papírszínház.

- Feltételezéseim kutathatók, melyeket elsősorban a pedagógusok segítségével fogom feltárni.

1.3. A kutatás jelentősége

Elméleti jelentősége

Remélem, hogy kutatásommal felhívom a figyelmet egy hatékony módszer használatára, mellyel nem csak a gyerekeknek, de a pedagógusoknak is tudok majd újat mutatni. Bízom abban is, hogy a pedagógusok minél többször használják majd a papírszínházat hiszen sok mese mutatható be a segítségével. Az nagyon inspirál, hogy a gyerekekkel együtt készíthető el egy közös játék egy igazi papírszínház. Olyan pedagógusokkal is konzultáltam, akik problémás gyerekekkel foglalkoznak és elmondták, hogy szerintük nagyon sok területet fejleszt és sokszor használják ezt az eszközt.

Gyakorlati jelentősége

Fontos, hogy minél több óvodában megismerjék ezt a lehetőséget, ezt az eszközt, ami segíti a gyerekek kreativitásának - és egyéb területen történő - fejlődését.

A nyelvi-kommunikációs nevelés követelménye egybevág az Alapprogram VI. fejezetével, amely a fejlődés jellemzőit rögzíti az óvodáskor végén. Eszerint „az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét”. (ÓNOAP 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet)

Véleményem szerint a mesélés különböző formái elősegítik a gyerekeknél a rendeletben megfogalmazott jellemzőket. Láthatjuk, hogy nagyon fontos, hogy a gyerekek minél több mesét halljanak, minél több formában, ami elősegíti anyanyelvi fejlődésüket.

2. A meseadaptáció elméleti és gyakorlati kérdései - A papírszínház, a síkbáb, a mesepárna alkalmazása és a mese szerepe az óvodai anyanyelvi nevelésben

2.1. A papírszínház alkalmazása az óvodai anyanyelvi nevelésben

2.1.1. A papírszínház eredete és története

Amikor kimondjuk ezt a szót, papírszínház, nem is tudjuk igazán, hogy mi is ez valójában. Maga a szó egy kicsit ellentmondásos, papírból színház? Amikor elgondolkodunk rajta mi is jut eszünkbe - papírból van a színház? -, vagy - a szereplők papírruhát vesznek fel? - vajon mit is takar ez a szó. Először mikor meghallottam semmit sem mondott nekem és amikor még a japán megfelelőjét is elmondták már teljesen összezavarodott minden. De mégis ott döngicsélt a fejemben papírszínház. Ekkor kezdtem el kutatni, hogy mi is ez valójában.

Röviden: egy kis fa doboz, egy keret, mesékről készített lapokkal. Mégis talán egy kicsit több ez, mint egy fa keret.

A papírszínház japán megfelelője a kamishibai, egy összetett szó a *kami* jelentése papír és a *shibai* szó pedig színházat jelent. Így lett kamishibai azaz papírszínház.

A mesélőknek régen és ma is az volt a legfontosabb, hogy a nézők felfigyeljenek rájuk, és arra, amit éppen mondanak. A 8. század előtt csak kézzel írt emlékek voltak és leginkább jogi és vallásos írások leginkább buddhista témájúak. Ezek után jelent meg a nyomda, amivel a vallási tanokat sokkal több helyre el tudták juttatni. Megjelentek a bonzók, akik meséken keresztül hirdették vallási tanaikat. A nyomtatásokat elsősorban írástudatlan parasztoknak készítették, akiknek a képek segítségével sokkal könnyebben átadhatták a mondanivalójukat.

Először vászontekercsekre készítették a képeket majd később papírra nyomtatták a mondanivalójukat. Ezeket a papírlapokat keretekbe tették ezt fel tudták emelni és így született meg a papírszínház őse. A 11. században megjelent első regény már 80 illusztrációt tartalmazott. Gendzsi szerelmei címmel jelent meg. A 17. századtól egyre nagyobb jelentősége lesz a japán kultúrában a képeknek, karikatúráknak és nyomatoknak.

Csányi Dóra áttekintéséből tudjuk, hogy a mai formában ismert papírszínház a 1920-as évek végén került a hallgatók elé. Az első mese: Az Aranydenevér Ishiro Szuzuki műve volt, amit Takeo Nagamatsu illusztrált. A megjelenésnek hatalmas sikere lett. A szegények és a gyerekek mozijaként emlegették. A mesélők kerékpáron járták a vidéket őket goitóknak hívták. A csomagtartóra erősítették a fa keretet és a meséket a keretekbe tették így szállították egyik

helyről a másokra és nem felejtkeztek el a gyerekekről sem, akiknek édességet is vittek egy-egy előadás alkalmával és ezzel csábították őket a következő előadásra.

A háború idején propagandaként használták a papírszínházat a gyerekek körében. Ebben az időben terjedt el az iskolákban és óvodákban is. Megtapasztalták, hogy milyen nagy pedagógiai szerepe van a képekkel illusztrált meséknek és milyen nagy hatást gyakoroltak és gyakorolnak ma is a gyerekekre. A televízió megjelenésével a goitók kezdtek eltűnni és a papírszínházat elektromos kamishibainak nevezték el. Ma is úgy tekintenek rá, mint egy örökségre. Azzal támogatták a fennmaradását, hogy egyre több mesét készítettek hozzá, és ezzel ösztönözték a pedagógusokat, hogy minél többször használják a papírszínházat a gyerekek körében az iskolában és az óvodában egyaránt.

De hasonló mesélési formát használtak az olasz mesélők is. Ők egy képregény formában készítették el a mesét és egy pálca segítségével mutattak a képekre, hogy éppen hol is tartanak a mesében. Az éppen aktuális képet kommentálták.

Magyarországon is ismerték már ezt a módszert a 19. században, nálunk a mesélőt képmutogatónak hívták. (Csányi Dóra 2016)

Andersen a nagy meseíró papírszalagokat vágott ki, ami a mese legfontosabb elemeit ábrázolta és így mesélte el a történetet. Volt olyan hely, ahol papírtekercseket használtak és azt tekerték lefelé a mesélés közben. Később már paravánokat is használtak, aminek a segítségével már a mozgásokat is meg lehetett mutatni. Ez már hasonlított a mai színházi előadásokra. Ekkor már a gazdagabb emberek miniatűr színházakat vásároltak a gyerekeiknek és együtt vágták ki az apró részleteket és ezekkel játszották el a meséket a gyerekeiknek. Ez a forma nagyon hasonlított a színházra hiszen nagyon alaposan kidolgozott díszleteket tartalmazott és a szereplőket is át lehetett öltöztetni legalább két féle ruhába, amivel szemléltették a kor előrehaladását. A fényhatásokat vékony hártányi papírral változtatták. Különböző hanghatásokat is használtak már ebben az időszakban is. Pld.: száraz borsót ráztak egy papírzacskóban, a szél zúgását egy spárgára kötött súly forgatásával érték el. A Schreiber féle papírszínház elsősorban meséket tartalmazott, de operát és drámát is találhatunk a feldolgozásaik között. (Császi Irén, 2016) (2016-ban restaurálták a még fennmaradt papírszínházakat, amit a nagyközönség is láthatott egy kiállítássorozat keretében.)

Az eredetinek mondott japán Kamishibai az 1970-es években jelent meg Európa szerte. Magyarországon a 2000 -es évek elején terjedt el. A Csimota Könyvkiadó ölelte fel és ad ki ma is papírszínház meséket. Ez a kiadó foglalkozik vele és ha valaki érdeklődik a papírszínház iránt ők biztosan minden kérdésre tudnak válaszolni. Nagyon széles körű repertoárja van a kiadónak.

A népmeséktől kezdve a mai meséig minden megtalálható a kínálatukban. Még mondókákat is találunk a feldolgozások között. (Csányi Dóra et al. 2016)

Egyre szélesebb körben használják már a pedagógusok iskolában, óvodában és olyan közösségekben, ahol gyerekekkel foglalkoznak legyenek azok sérült vagy ép gyerekek. Könyvtárban is találkoztam már vele, ahol a gyerekek különleges ismereteit bővítették. Olyan gyerekekhez is eljutott ez a mesélési forma, akinek hónapokig kell kórházban tartózkodnia és ezzel színesítik a mindennapjaikat. A Madarász utcai gyermekkórházba is eljutott a mesélés papírszínház formája. Minden héten egyszer elmondanak egy mesét a beteg gyerekeknek, akik nagyon nagy örömmel fogadták a mesélőket. A mese után rajzos foglalkozást is tartottak, ahol érdekes képek születtek. (Tsík Sándor, 2013)

2.1.2. A papírszínház bemutatása, leírása

1.kép A papírszínház kerete

A papírszínház tulajdonképpen egy fából készült keret, amibe a korábban elkészített képeket helyezik be és ezeket lapozzák, de nem úgy, mint egy mesekönyvet hanem a lapokat egymás előtt elhúzzák és így mesélik el a történetet. Természetesen a saját készítésű papírszínház készülhet kartonpapírból is a lényege, hogy egy doboz forma legyen legalább olyan méretű, amibe a képeket bele lehet helyezni és csúsztatni lehet a lapokat. Az oldalsó és a felső lapokat be lehet hajtani és akkor úgy néz ki, mint egy táska.

A keret tulajdonképpen színházzá formálja át a mesekönyveket. A keretben akkora lapok helyezkednek el, hogy még könnyedén mozgathatóak legyenek. A mesélő a keret mögött áll szemben a gyerekekkel. Azzal, hogy mozgatja csúsztatja a lapokat igazi színházi élményt ad át a gyerekeknek. A keretet egy kb. 1,5 m magas asztalra vagy emelvényre kell feltenni, hogy messzebből is jól láthatóak legyenek a lapok ez persze attól is függ, hogy a nézők milyen magasan ülnek. Ha például a szőnyegen ülnek akkor elég ez a magasság, ha széken akkor ennél magasabbra is lehet helyezni a lényeg az, hogy mindenki jól láthassa. A mese szövege a lapok

hátulján található a mesélő innen olvassa fel. Segítségként az előző kép és a soron következő kép is szerepel a hátlapon így a mesélőnek is könnyebb feladata van. A lapok mozgatásával már színházi élményt nyújt mindenki számára. Olyan képek is vannak, amelyek több részre vannak felosztva és így elcsúsztatva a képet több rész is szerepelhet egy lapon. Révész Sándor hangsúlyozza, hogy a képek nagyon fontosak mindenkinek akár gyermek akár felnőttől van szó. Könnyebben befogadjuk a képek segítségével a látottakat. Kutatások igazolták, hogy a gyerekek érzelmeiket könnyebben kifejezik képekkel, mint szöveggel. (Révész Emese 2016)

A papírszínházhoz tartozik egy használati utasítás is, ami elősegíti a használatát. A mese elemzését is tartalmazza pszichológiai tekintetben. Természetesen nagyon sok formában lehet használni ez egy kötetlen előadásmódot megengedő eszköz. Mindig a közönség összetétele határozza meg az éppen aktuális előadásmódot. A mese szövegét is lehet módosítani a gyerekek korához igazítva.

Milyen előnyei vannak a papírszínháznak?

- Korosztályok szerint differenciálhatóak a mesék, vannak rövidebb és hosszabb mesék
- A képek egyszerűek, mégis nagyon szépek, könnyen érthetőek, jól felismerhetőek
- Kisebb és nagyobb közönségnek is előadható
- Bármilyen eszköz használatával bővíthető
- Minden készen vásárolt meséhez van egy használati leírás

Vannak-e hátrányai?

- Mai családokban már nem használnak ilyet
- Egyre kevesebben használják az óvodákban pedig nagyon hasznos lenne
- Az ára

Ennek az eszköznek én nem sok hátrányát tudok felvonultatni mert a tapasztalataim alapján szinte csak jót tudok mondani róla. Ahány előadáson eddig voltam szinte mindegyik más és más volt mégis a papírszínházi keret összehozta őket.

2.1.3. A papírszínház használata

A papírszínházat többféle formában tudjuk használni.

A legtöbbször használt forma amikor egy felnőtt gyerekeknek ad elő egy mesét. Az előadó szemben áll a gyerekekkel és a lapokat elcsúsztatva olvassa fel a lapok hátuljáról a mese szövegét miközben a gyerekek a képet nézik. A kép alapján már elképzelik, hogy miről is fog szólni a mese, de várják a szöveget is, hogy jól gondolták-e. A gyerekek figyelme maximális lesz, amint meglátják a mesét tartalmazó keretet. A képek lassított csúsztatásával még jobban felébred bennük a kíváncsiság. Takács Mari illusztrátora is a megjelent meséknek, de ezen felül

nagyon szeret mesélni is. Szerinte jó, ha különböző hangi effekteket is alkalmazunk, amit a hangunk mélyítésével, elvékonyításával tudunk elérni. Fontos, hogy milyen a szereplő karaktere esetleg egy rikácsoló boszorkány, vagy egy kedves királylány a hangunkkal nagyon jól lehet játszani. (Takács Mari 2016.)

Egy másik forma az, amikor a mesét a gyerekek készítették el. Ez azoknak a gyerekeknek még nagyobb örömet okoz, akik segítettek az elkészítésben. A gyerekek először a képeket készítik el különösen óvodában és a szöveg csak utána kerül a képek hátuljára. Azok a mesék a legszívmelengetőbbek, amit a gyerekek a saját kezükkel készítettek.

Nagyobb gyerekek már a szöveget is megírhatják, amivel az irodalmi tudásukat is fejlesztik. Ebben az esetben a félénkebb gyerekek is jó előadók lehetnek mert a keret menedéket nyújt számukra és ettől felbátorodhatnak.

Gyógyászati segédeszközként is kipróbálták már a papírszínházat autista, hiperaktív, szellemileg sérült gyerekek körében, ahol sikereket tudtak elérni ennek segítségével. Az előadás, ha nagyobb térben van akár egy kicsi lámpát is tehetünk a keret csúcsára, ami segít a fókuszálásban és jobban láttatja a képet is.

Természetesen nagyon sok formában lehet használni, kicsit bevonni a közönséget a mesélésbe. Különböző játékokkal lehet még élvezetesebbé tenni az előadást. Pld: ha pillangókról mesélünk akkor használhatunk a papírszínházhoz síkbábót is, ami egy kicsit kiemelkedik a síkból, esetleg a gyerekeknek is adhatunk már akkor, amikor érkeznek. De alkalmazhatunk labdát, vagy képeket, vagy csak színeket keresünk a térben, a ruháinkon, amit a mese megkíván.

2.1.4. Hogyan lehet segíteni ezzel az eszközzel a problémás, sérült vagy fogyatékkal élő gyermekeknek?

2011-es felmérések szerint megközelítőleg 490 000 ember él valamilyen fogyatékossgal hazánkban. Ez egy javuló eredmény az előző felmérésekhez képest. A mai társadalomban egyre több sérült kisgyerek kerül ép közösségbe, ahol állapotuk sok esetben javul. Ez az eszköz is jó eredményeket tud elérni a gyerekek fejlődésében. Természetesen nem mindegy, hogy milyen terápiát alkalmaznak egyes fogyatékkal élő gyerekeknél, de a mese szinte mindenre gyógyír lehet. A mese megnyugtató, feszültségoldó hatású, de a mesében benne vannak olyan gondolatok, ami a lelki gyógyírt jelentheti az ilyen gyerekeknek. Gondoljunk csak bele, ha egy nehezebb nap után a gyermekünket az ölünkbe vesszük és nyugodt kellemes hangon mesélni kezdünk neki akkor nagyon hamar megnyugszik. A fogyatékkal élő gyermekeknél is hasonló hatást tudunk elérni. Fekete-Szabó Viola kiemeli, hogy a mesékbe mindent bele lehet csempészni, ami a gyerekeket esetleg nyomasztja és egy-egy fordulattal esetleg megnyugszik a

gyerek. Különösen akkor használják figyelemzavaros vagy tanulásban akadályozott gyerekeknél amikor biztosak akarnak lenni abban, hogy megértik a mese mondanivalóját. (Fekete -Szabó Viola 2016.)

A mai digitális világban sajnos készen kapják a gyerekek a meséket, ami számukra nem túl előnyös hiszen a képzelőerejük így nem fejlődik és az élőszavas mesélésnél félreértelmezhetik a szöveget, amit hallanak. Egyre több pedagógus panaszkodik arra, hogy kevés már a mai gyerekeknek a felolvasás, mert nagyon kevés ingeret kapnak a gyerekek. A televízióban látott mesékkal viszont pont az a probléma szerintem, hogy túl sok az inger. Ezért meg kell találni azt az eszközt, ami a kettő adaptációs forma között helyezkedik el.

Mióta óvodában dolgozom nagyon sok életúttal találkozom van szívmengető de sajnos egyre több beteg vagy problémás gyermek. A papírszínház mivel könnyen szállítható olyan helyekre is eljuthat, mint a kórházak. Azok a gyerekek, akiknek hónapokat kell kezeléseken részt venni nagyon jó hatással van a gyógyulásukra. Kicsit eltereli a figyelmüket a fájdalmakról kellemetlenségekről és átléphetnek a mese világába egy rövid időre. Ez az eszköz a tanulást is elősegítheti különösen az ilyen gyerekeknél.

2.1.5. Mit is fejleszthet a gyermekek körében a papírszínház előadásmód?

A papírszínház fejleszti a szövegértést az olvasási készséget, az empátiát, a gyerekek türelmét, a koncentrációt, a megfigyelőképességet, a szókincset a memóriát. A papírszínház készítésekor az ízlést az esztétikai érzéket is formálja, és közösségformáló hatása is van. Fejleszti a motoros készségeket a finommozgást, a szem-kéz koordinációt, a szeriális észlelést, a Gestalt - látást a testsémát, a téri tájékozódást. Nagy mértékben befolyásolhatja a figyelmet, egy pontra fókuszálást. Fejleszthetők vele még a részképességek is: alak, forma, szín felismerés, elsajátítás. hallás, látás, a belső képalkotás, időbeliség, lényegkiemelő képesség.

2.2. A meseolvasás hatásai a saját tapasztalataim alapján

Szülőként és óvónőként is nagyon fontosnak tartom a mesélést. Szeptember óta dolgozom óvodában, és két nagylány anyukájaként az a véleményem, hogy a gyermekek személyiségfejlődésére igen nagy hatással van a mese. Amikor meséről beszélünk, nemcsak a gyermekeknek szóló mesére kell gondolni, hiszen korábban a paraszti sorban élő férfiak és nők, a felnőttmeséken keresztül ismerkedtek meg, a világ dolgaival a meséken keresztül kaptak választ a mindennapi élet kérdéseire.

A szülők tudják, hogy a gyermekeknek nagy igénye van a mesére, mégsem szánnak rá elég időt a mai felgyorsult világban. A csoportunkban is csak a gyermekek felének olvasnak otthon az pedig, hogy fejből mondanának el egy-egy történetet nagyon ritka manapság. A csoportunkba járó gyermekek csillogó szemmel várják amikor elhangzik a mesét bevezető versike: */ Egyszer régen nagyon régen kint jártam a meseréten, ahogy mentem ahogy jártam tudjátok, hogy mit találtam? semmi mást csak egy mesét kezdem is az elejét.../* kíváncsiak, hogy aznap milyen mese következik.

Egy alkalommal saját papírszínházamat használtam fel a gyerekek személyiségfejlesztésére. A három pillangó című mesét készítettem el kartonpapírra 6 fontos részletet kiemelve. A mese végén a gyerekek azt kérték, hogy mondjam el újra a mesét. Ekkor én bevontam őket a mesébe. Megkérdeztem tőlük ki szeretné tartani a képeket? Erre szinte minden gyermek jelentkezett. Én azokat választottam ki, akik szépen jelentkeztek nem kiabáltak. A papírszínházam keretét ebben az esetben félretettem hiszen a keret szerepét felváltották a gyerekek. Azokkal, akiknek nem jutott kép sorba állítottam a képet tartó gyerekeket és elkezdtem a mesét újra. Türelmük, kitartásuk ezzel fejlődött hiszen kivárták amíg a másik gyerek letette a képeket. A többi gyerek szinte egyszerre mondta velem a mesét hiszen a képek segítették őket abban, hogy mi következik éppen. Ez fejleszti a memóriájukat a koncentráló képességüket a türelmüket és jó szolgálatot tesz a közösségépítésben is.

Több formában is szoktunk mesélni a gyerekeknek, van olyan nap, hogy bábokkal, máskor képekkel, színesítjük a meseolvasást, de az alvás előtti mese mindig „csak” felolvasásból áll. Ilyenkor a gyermekek saját fantáziájára bízunk a mese képeit, hiszen a 3 éves gyerekek is mást értenek meg a meséből és a 6 évesek is, mégis csendesen végighallgatják minden alkalommal a történeteket. Sokszor van olyan, hogy másnap reggel a szabad foglalkozáson az előző napi mesét rajzolják le a gyermekek és ekkor arra gondolok, hogy nem volt hiábavaló a felolvasás. Nagyon szeretek olvasni, valószínűleg azért, mert az én anyukám is olvasott nekünk kiskorunkban, amit nagyon szeretünk a testvéreimmel. Később, amikor már tudtam olvasni nagyon szívesen olvastam meséket a magam örömeire is és ez a mai napig megmaradt az életemben. A két lányomnak is minden nap olvastam elalvás előtt, de akkor is előkerült a könyv amikor esetleg betegek voltak, a hangom mindig megnyugtatta őket. Amikor az iskolába kerültek a tanítónéni mindig mondta, hogy milyen nagy a szókincsük, valószínű, hogy azért, mert sok mesét hallottak. A fogalmazásokban is visszatükröződött az, hogy mennyi mesét, népies fordulatot használtak.

Abban az óvodában, ahol dolgozom, a gyermekek napirendjében mindig ugyanabban az időben van a mese, beépült az életükbe. Általában elmondható, hogy jobban megérti a gyermek a

körülötte levő világot, ha látja, hallja, tapintja, kimondja, ízleli, tehát minél több érzékszervével tapasztalja meg. A mesékre is ez vonatkozik. Szerintem téves az a gondolat, hogy a rajzfilmek jótékony hatásúak és helyettesítik a személyes mesélést. Ebben az esetben ugyanis egy kész képet kap a gyermek, és az ő kibontakozó tudatának, már nincs dolga a képzelet világában. A képzelet egy nagyon fontos dolog a gyermekeknél. Az egészen kicsi gyermeknek is lehet mesélni nem kell, hogy hosszú meséket mondjunk a lényeg az, hogy megértse azt, amit mondunk neki így ismeri meg a körülötte lévő világot. Ez a mese akár egy megtapasztalt dologról is szólhat. A mai gyerekeket nagyon érdeklik a körülöttük zajló események, de szerintem fontos az, hogy a gyerekek korának megfelelő szinten mondjuk el nekik a történeteket, hogy ők is megértsék. Ahogy aztán növekednek annál részletesebben lehet már mesélni a környezetünkről.

Az egyszerűség az egészen kicsik számára nagyon fontos, például a háziállatokról szóló rímekkel tarkított verses mesékkal vezessük be őket a mese világába. Az óvoda kezdésére már megértik az egyszerűbb tündérmeséket, és el tudják különíteni a jót és rosszat. Ekkor már a népmesék, a bonyolultabb állatmesék is érdekesek, hiszen segítségükkel szocializálódik a gyermek, merít a saját népe kultúrájából, ismeri meg annak a társadalomnak a jelképeit és gondolkodásmódját, melyhez tartozik. A mese nélkülözhetetlen a gyermek egészséges személyiségfejlődése szempontjából. Általa gazdagodik fantáziája, szókinccse, beszédkésztsége. Bettelheim szerint a gyermek figyelmét az köti le a legjobban, ami szórakoztatja és felkelti az érdeklődését a kíváncsiságát. (Bettelheim,1985)

Nagy stresszoldó hatása is van hiszen mellette vagyunk megnyugtatjuk, ha kell, hatással van a gyermek-szülő kapcsolatra. A mese segíti, hogy hosszabban és kitartóan tudjon valamire figyelni, abban elmélyedni. Átéli az izgalmakat, azonban mindez nem jár valós, közvetlen veszéllyel a számára. Találkozik azzal a helyzettel mely megmutatja számára: a problémás esetekben is van megoldás. Tehát a katarzist megélve eljut a megoldáshoz előkészíti a lelkét az élet megpróbáltatásaira. A félelmetes mesefigurák, illetve történetek csak átmenetileg nyugtalanítják a gyermeket, hiszen mellette vagyunk, és a történetben is bekövetkezik a feloldás. Idővel pedig megtanulja különválasztani a valóságot a mesevilágtól.

A meséléssel kicsi kortól könyvhöz szoktathatjuk gyermekünket és soha nem múló igény alakulhat ki bennük az olvasás iránt. Nem lehet eléggé hangsúlyozni az olvasás elsajátításának fontosságát! Mindannyian azt szeretnénk, ha gyermekünk rendszeresen olvasna.

Óvónőként arra biztatom a gyermekeket a csoportban, hogy nézegessék a képeskönyveket, kérjék meg a szülőket, hogy olvassanak nekik, ha máskor nem akkor legalább lefekvés előtt. A mai felgyorsult világban, nagyon nagy szükség lenne a felnőtteknek is a mesére, egy kicsit

megállni a nagy rohanásban és néhány meghitt percet tölteni a gyermekével. Ez a pár perc jó alkalom arra, hogy a szülő és a gyermek között elmélyüljön a kapcsolat, szokássá váljon ez a tevékenység. Érdeemes lefekvés előtt találni egy alkalmas időpontot, amikor nyugodt körülmények között tudunk mesélni. Kuckózzunk be gyermekünk mellé, hagyjuk, hogy mellénk bújjon, vagy csak kényelmesen feküdjön az ágyikójában, ahol biztonságban érzi magát, és teljesen átadhatja magát a mese világának. Tegyük szokássá a meseolvasást, amit meghitt hangulatban töltünk gyermekünkkel. A mesélés fejleszti a gyermek szókincsét, formálja gondolatvilágát, világnézetét. A mese lehetőséget ad a gyerekeknek, hogy használja a képzeletét. Mesélés közben a gyerekek használnia kell a képzelőerejét, a saját fantáziavilágát ő alkotja meg a szereplőket, a helyszíneket, a szituációkat. Összefoglalva a mese minden területen fejleszti a gyermekek személyiségét.

2.3. A meseadaptálás sokszínű eszköztára. A síkbáb és a mesepárna felhasználása a mesebemutató során.

Szinte kimeríthetetlen a felhasználható eszközök tárháza. (Pernekiné Valentinyi Ildikó, 2005.) Ha arra gondolok, hogy az egészen kicsi gyerekek még képesek az ajándékba kapott játék dobozával eljátszani, akkor ez valóban kimeríthetetlen. Az óvodában néha úgy éreztem, hogy a gyerekeket már nem köti le az, hogy csak egy mesekönyvből olvasok nekik, amiben még képek sincsenek, arra gondoltam, hogy az egyik meséhez síkbábokat készítenék a gyerekekkel és utána a kész bábokkal eljátsszuk a már korábban ismert mesét. A három pillangó mesét dolgoztam fel három formátumban. Kíváncsi voltam, hogyan reagálnak a gyerekek, ha ugyanazt a mesét mondjuk el, de más adaptációval. A síkbábokon kívül használhatunk mesepárnát, meseszoknyát, újjbábokat, kesztyűbábokat, képeket, általunk készített papírszínházat, „cipősdoboz színházat”. Az utóbbi annyiban tér el a papírszínházról, hogy háromdimenziós formában rendezzük be a „színpadot”. Ehhez akár a környezetünkben található terméseket, fadarabokat, köveket is felhasználhatunk.

A síkbábokat nagyon egyszerű elkészíteni, hiszen sok sablon megtalálható internetes oldalakon, de akár saját magunk is készíthetünk kicsit keményebb kartonból. A sablon segítségével már egyszerűen csak körbe rajzoljuk és az ügyesebb gyerekek, akik már többet használtak ollót, könnyedén kivághatják a formákat. (Szentirmai László, 2003.)

Én kétoldalas síkbábokat szoktam készíteni, hogy mindkét felén látszódjon a szereplő, de vannak egyoldalas síkbábok is. A két oldal közé ragasztjuk a hurkapálcát, amivel könnyebben mozgatható lesz a mese során. Ezzel a lehetőséggel már kicsit elemelkedünk a mesekönyv lapjaiból és érdekesebbé tehetjük a mesét.

A **mesepárna** elkészítése egy kicsit nehezebb feladat volt, hiszen egy felületen kell szinte az egész mesét elmesélni, de ha ügyesek vagyunk, akkor mindkét oldalát kihasználhatjuk. A szereplőket elkészíthetjük ujjbábnak és rögzíthetjük akár tépőzárral, amit a gyerekek is könnyebben kezelnek. Én a saját mesepárnámhoz egy világossárga anyagot használtam, amelyen jól kivehetők a mesében szereplő figurák. Ez azért fontos, hogy a gyerekek figyelme ne kalandozzon el a mese folyamán. A párna kb. 40x40 cm négyzet alakú pamutanyag. A két réteg közé tettem egy vékony szivacsot, ami egy kicsi tartást adott a párnának. Mindkét oldalát kihasználtam a párnának egyik felén a mese eleje és a vége volt a másik oldalán pedig a mese fő része volt látható. A felületre fixen rögzített alakzatokat is készítettem / napocska, felhők, virágok, gombaház, vízcseppek stb./ és tépőzárral lehetett fixálni a mozgatható szereplőket. A három pillangós című meséhez ujjbábokat készítettem, amit a gyerekek fel tudtak venni a mese során. A tépőzárak segítségével pedig rögzíteni tudták a mesepárnára. Mivel a gyerekek még nem tudták kivágni a filc anyagot ezért a mesepárnát már kész állapotba vittem a csoportba. Ebben a feldolgozásban már inkább színház jellegű volt az előadás hiszen a szereplők mozgathatók voltak.

Mesepárnás mesélés által a gyermekek az élményen felül képesek lesznek a mese helyszíneit és a mese szereplőit összekapcsolni, mindezzel segítve a szövegértelmezésüket. A mesepárna nem csak motivációs eszköz, habár annak is kiváló, hanem a differenciált anyanyelvi fejlesztés egyik eszköze. Személyiségfejlesztő hatásán felül művészeti élményt nyújt, és művészeti értéket közvetít. A képi látásmód hatására a gyermekek vizuális kifejezőkészsége is fejlődik. (Pálfi, 2021)

A mesepárnához is kapcsolható ujjbábok elkészítése is igen egyszerű feladat. Hasonló az elkészítési módja, mint a síkbábnak, csak merevebb tartású anyagból készítjük. (Gyenis Anett-Gyenis Lajosné, 2013)

Én filcből szoktam készíteni, mert annak puha a tapintása, és a gyerekek szívesen játszanak vele. Ehhez is egy sablon kell, amit körbe rajzolva, majd kivágva össze kell illeszteni. Rögzíthetjük ragasztóval, de én jó szívvel ajánlom a varrást is. Az öltések szép mintát adhatnak a figuráknak. Fejleszti a fantáziát és a kéz finommotorikáját is. Készítettem már úgy ujjbábót, hogy a gyerekek lerajzoltak néhány figurát és azokat készítettük el együtt. A gyerekek elmondták milyen legyen pontosan, én pedig elkészítettem.

Mivel az óvodánkban nagyon sok kesztyűbáb van, amiket a korábban ott dolgozó óvónénik készítettek és még mindig nagyon jó állapotban vannak, ezért én nem készítettem még ilyen típusú bábokat.

A mesékhez képeket is készíthetnek a gyerekek, amit felhasználhatunk a mese felolvasása során. A képeket akkor kell felmutatni a gyerekeknek amikor éppen odaérünk a mesében ahhoz a részhez, ami a képpel összeköthető. / boszorkány, sárkány, tündér.../

3. A három pillangó című mese feldolgozása a Napraforgó Óvoda és Bölcsődében

3.1. Óvoda- és csoportjellemzés

Óvodánk a Napraforgó Óvoda és Bölcsőde mely Alsóörsön, a Balaton északi partján, helyezkedik el. Lélekszáma közel 2000 fő. 2012 nyaratól önálló intézményként működik, Napraforgó Óvoda néven. 2017. év szeptemberétől új korszak kezdődött az óvoda életében. Az egyre növekvő gyermeklétszám miatt, három óvodai és egy mini bölcsődével többcélú intézményként működik. Óvodánk 75 kisgyermek számára 3 csoportban tudja biztosítani a bölcsődei gondozást, illetve óvodai nevelést. A csoportokban két óvodapedagógus és egy dadus végzi a munkát a gyerekek körül. Az ő munkájukat segíti még egy pedagógiai asszisztens is. Főző konyhája van az óvodának innen látják el az iskolásokat és a nyugdíjasokat a településen. Csoportszobáink tágasak, világosak a gyerekek szükségleteihez mérten vannak berendezve. Só szobánk a gyermekek egyéni fejlesztésének helyszíne. Tornaszobával ugyan nem rendelkezünk, de intézményünk szomszédságában található sportszarnok lehetőséget biztosít a heti rendszeres mozgásra. Berendezési tárgyaiink szépek, praktikusak, jól szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét és egészségét.

Meglévő játékaink, bútoraink lehetővé teszik a nyugodt és elmélyült játék kialakulását. A gyermekek számára természetes anyagokból, valamint könnyen tisztítható műanyagból készült fejlesztő játékok biztosítják a sokoldalú képességek fejlődését. A gyepszönyeggel borított udvarunkat lombos fák övezik, ahol a gyerekek hűsölhetnek a nyári melegben.

Kerékpározásra alkalmas területen, műfüves focipályán, homokozóban, csúszdákon, különböző játék eszközökkel számtalan lehetőség kínálkozik a mozgásra, a szabadban töltött játékra, mely hozzájárul gyermekeink egészségének megóvásához.

A katica csoportba 26 kisgyermek jár. 14 lány és 12 fiú. Vegyes csoport 3-6 év közöttiek. 11 nagycsoportos, 10 középsős és 5 kiscsoportos. Egy óvodapedagógus egy pedagógiai asszisztens és egy dadus foglalkozik a gyerekekkel nap, mint nap. A gyerekek között van, autisztikus tüneteket mutató, viselkedés és magatartászavaros, de a körülményekhez képest könnyen kezelhetőek. Nehezebben illeszkedtek be a csoportba, mint a többiek, de a gyerekek elfogadták őket és ugyanúgy együtt játszanak velük is. A csoport nagyon szeret minden foglalkozást,

legyen az mese vagy mozgás az iskola tornacsarnokában, vagy bármi más. Sok egyéb tevékenységet is szerveznek a gyerekeknek. Terápiás kutyaoglalkozás, úszás, bábszínház, kirándulások, előadások tarkítják a gyerekek napi programját. Óvodánkban a gyermekek logopédiai pszichológiai és pedagógiai fejlesztést is kapnak, ha szükségük van rá. Ha egyéb fejlesztést is igényelnek a szülők /pl.: mozgásfejlesztés, egyéb idegrendszeri fejlesztést / intézményünk szívesen nyújt segítséget.

3.2. A három pillangó című meséhez készült tervezetek

3.2.1. Mesebemutató papírszínházzal

Bevezetés

Azért választottam ezt a technikát, mert minden életkorú gyerekek tetszik és a képek miatt nagyon érdekesnek találják. A papírszínházas bemutatás az előszavas mesélés és a színházi előadás között foglal helyet. Felkelti a gyerekek érdeklődését hiszen látnak egy keretet, amiben megjelennek majd a mese illusztrációi. Ez a mesélési forma a színház és a hagyományos előszavas mesélés kombinációja. A képet látva a gyermekek fantáziája is elindul, és a szöveg hallatán a szövegértésük is fejlődik.

Készítette: Ördög Krisztina

Helyszín: Alsóörs Napraforgó Óvoda és Bölcsőde

Csoport neve: Katica csoport

Tevékenységi forma: Verselés és mesélés

Tevékenység előzményei, téma/élmény szerint:

- Beszélgetés a tavaszról az évszakokról
- Tavasz érkezése- Tulipánok virágzása - kiskert megtekintése séta során
- Virágokról rajzok készítése
- Pillangók érkezése – pillangókat ábrázoló képek nézegetése

Tevékenység tartalma / témája

Mesélés segítségével anyanyelvi nevelés, színek megismerése

A tevékenység célja, feladatai:

Nevelési feladatok

Anyanyelvi és értelmi fejlesztés nevelés megvalósítása

A szándékos figyelem elmélyítése

Az emlékezet fejlesztése

Szókincsbővítés

Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés megvalósítása

Természethez fűződő pozitív viszony megalapozása

Közös élmények átélése

Didaktikai feladatok

Meglévő ismeretek felidézése, elmélyítése, bővítése

Képesség- és készségfejlesztés

Kiemelt feladat: színek elsajátítása, memória fejlesztése, szókincsbővítés

További képességfejlesztő lehetőségek:

Időérzék, időjárás, belső képi világ fejlesztése, gyermeki világkép formálása, színérzék fejlesztése

A tevékenység során alkalmazott eljárások:

Kérdésfeltevés, beszélgetés, hibajavítás, magyarázat, ellenőrzés, értékelés, dicséret

A tevékenység során alkalmazott eszközök: papírszínház, pillangókról készített rajzok, lepkéket ábrázoló könyvek, pillangós színezők,

A fejlesztő tevékenység felépítése, a foglalkozás menete	A fejlesztés módszerei, munkaformák, eszközök, megjegyzések
Szervezési feladatok: A tevékenységhez való meghitt, nyugodt légkör megteremtése, a szükséges eszközök, játékok előkészítése, szellőztetés.	A szervezési feladatokkal biztosítom a tevékenység zavartalan lefolyását. Kialakult szokásrendszerrel a tevékenység menetének gördülékeny beindítását.
Motiváció: zenélő doboz elindítása a letakart eszközök látványa	Elindítom a zenét
Tevékenység megvalósítása: Beszélgetés a pillangókról a virágokról az időjárásról -Ma egy érdekes eszköz segítségével fogok mesélni nektek pillangókról és tulipánokról	Frontális foglalkoztatási forma Beszélgetés, bemutatás
A mese elindítása „Egyszer régen, nagyon régen, kint jártam a meseréten. Ahogy mentem, ahogy jártam	Megkezdem a mese elindítását egy rövid kis mondókával, ezzel egymásra hangolódunk. Erről a gyerekek már tudják, hogy mese következik.

tudjátok, hogy mit találtam? Semmi mást csak egy mesét, kezdem is az elejét!” Leveszem a takarót a papírszínházról megmutatom a gyerekeknek, hogy ma ebből a kis dobozkából fogom elővenni a mese képeit és erről fogok mesélni. Megkérem őket, hogy nagyon figyeljenek, mert a mese végén játszani fogunk, de ahhoz tudni kell, hogy mi volt a mesében. Lecsendesítem őket. Elmondom a mesét. Mesemondás közben példát mutatva (a beszédképesség fejlesztése érdekében), odafigyelek a helyes artikulálásra, a tiszta érthető beszédre, a hangsúlyozásra, a hangerő és hanglejtés változatosságára. A mesélés közben célom, hogy a közösen átélt élmény, erősítse összetartozásunkat. Miközben a képeket mutatom, rámutatok a színekre, igyekszem nyomatékosítani a színek fontosságát. A mese végén megdicsérem a gyerekeket, hogy milyen figyelmesek voltak a mesehallgatás alatt. Tevékenység lezárása, visszavezetés a játékba	A meglévő szokásrend megerősítése. Az új mese megismerését és elmélyítését az általam készített képek alapján kívánom megvalósítani. Motiváció a játék Figyelek, hogy beszédstílusom választékos legyen. A mese során a színekre fókuszálok, hogy a gyerekek könnyen elsajátíthassák. Közösségi érzés fejlesztése Tartós figyelem, megfigyelés fejlesztése, beszédképesség, memória fejlesztése Motiváció
---	--

A mese után megkérdezem a gyerekeket, hogy szeretnének-e velem még játszani. Elmondom a játék lényegét. A képeket ki fogom osztani annak, aki szépen csendben jelentkezik és megkérem őket, hogy álljanak egymás mellé és a képeket emeljék maguk elé. Akinek nem jutott kép azoktól azt kérem, hogy segítsenek sorba rakni a képeket. Ha sorba rakták a képeket megdicsérem őket és megkérdezem, hogy elmeséljük-e újra a mesét. Ha a válasz igen akkor elmondjuk még egyszer a mesét. A végén nagyon megdicsérem őket és a többi asztalon lévő dologhoz invitálom őket. Az egyik asztalon olyan rajzok vannak, amelyek fél pillangókat ábrázolnak arra kérem őket, hogy egészítsék ki a rajzot és utána színezzék ki, a másik asztalon színes képes könyvek vannak azokat meg lehet nézegetni, ha nem szeretnének színezni vagy könyvet nézegetni akkor mehetnek játszani.	Figyelem fejlesztése Színek központba helyezése Memória fejlesztése Visszavezetés a játékba... közös játék a képekkel Dicséret Játékörletek adása Az átélt élmény levezetését, feldolgozását szolgálják ezek a tevékenységek, melyek örömteli, önkéntes foglalatosságok.
---	---

2.kép Papírszínház előadás a csoportban

Reflexió

Nagy örömmel készítettem el ezt a papírszínházat, amivel a kedvenc mesémet mondhattam el a gyerekeknek. Egy kicsit tartottam attól, hogy majd mit fognak szólni a gyerekek, de nem csalódtam. Minden kisgyerek csillogó szeme rám szegeződött és természetesen a papírszínházamra. Világoskék hátteret alkalmaztam, ami kiemeli a képen lévő figurák színét. Jól látszódtak a mesében kiemelkedő szerepet kapó színek a sárga a fehér és a piros.

Amikor a gyerekek leültek a szőnyegre, még nem láthatták a papírszínházat, mert letakartam egy terítővel, de amikor megmutattam nekik, nagyon kíváncsiak lettek. Megmutattam nekik, hogyan is működik ez a kis színház és már akkor nagyon tetszett nekik. Elkezdtem a mesét és amikor lapról lapra olvastam nekik a történetet, egyre jobban várták, hogy milyen kép következik, hogyan folytatódik majd a mese. Az egyik kislány szájához kapott amikor a sötét felhőket ábrázoló kép megjelent, és a következőket mondta: „Jaj mindjárt elázik a pillangók szárnya és akkor nem tudnak hazarepülni!” Ekkor én mondtam neki, hogy ne ijedjen meg mert hamarosan eláll az eső a mesében, de addig is találnak majd menedéket. Ez megnyugtatta őt és tovább mondhattam a történetet. Mivel egyszerű, könnyen érthető képeket készítettem, így hamar megértették a mesét. Nagyon örültek amikor a kicsi pillangók végre be tudtak menni a házacskájukba. Amikor vége lett a mesének, játszani hívtam őket. A játék lényege az volt, hogy rakják sorrendbe az összekeveredett képeket. Mindenki segíteni akart, kiosztottam a gyerekeknek a képeket. Megkértem a gyerekeket, hogy magasra emeljék a képeket, hogy a többiek is jól lássák és sorba tudják rakni. A nagyobbak ügyesen irányították a kisebbeket és szépen sikerült is minden képet a megfelelő helyre „állítani”. Amikor minden kép a helyére került elkezdtem újra a mesét mondani. A gyerekektől megkérdeztem, hogy mi is van a képen? Mi történik a képen? Ügyesen elmondták a képről a történet következő részét, minden kisgyerek részt vehetett a mesélésben. Minden kérdésem a színekre irányult. A színeket szépen megjegyezték, és a sorrend meg a képek elmélyítették a tudásukat.

Nagyon jól éreztem magam a mesefoglalkozás alatt, a gyerekek figyelmét teljesen lekötötték a képek és a mese. Szerintem a foglalkozás ideje alatt folyamatosan rám figyeltek és beleélték magukat a mesébe. Szinte látszott a szemükben az a kép, amit a mese mondott nekik.

A mai internetes világban sajnos a szülők egyszerűbbnek gondolják azt, hogy a gyerekeknek odaadjanak egy tabletet vagy egy telefont és akkor nincs velük gond. Én ezt nem így gondolom, ezért próbáltam ki ezzel a módszerrel elmondani egy mesét a gyerekeknek.

3.2.2. Mesebemutató síkbábokkal

A síkbábos bemutatás nagyon közel áll a szívemhez, nagyon szeretem benne azt, hogy saját magunknak kell elkészíteni a bábót és utána a saját bábjainkkal mesélhetünk. Ennek a szeretetét próbálom átadni a gyerekeknek is egy-egy vizuális foglalkozás alkalmával. Ez a mesélési forma közelebb áll az élőszavas meséléshez mégis van, amivel megjeleníthetem a szereplőket. Szerencsésnek tartom ezt a formát mert az elkészítés és a mesélés is több területen fejleszti a gyerekeket. Ez a forma fejleszti a finommotorikájukat, a kézügyességet, a figyelmüket, a képzelőerejüket. A már korábban megszerzett tudást is mélyíteni lehet a kézbe vett bábok segítségével, jelen esetben a színek felismerése a cél.

Készítette: Ördög Krisztina

Helyszín: Alsóörs Napraforgó Óvoda és Bölcsőde

Csoport neve: Katica csoport

Tevékenységi forma: Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka és verselés mesélés

Tevékenység előzményei, téma/élmény szerint:

Tavaszi érkezése- Tulipánok virágzása - kiskert megtekintése séta során

Pillangók érkezése – pillangókat ábrázoló képek nézegetése

Tevékenység tartalma / témája

Mesélés segítségével anyanyelvi nevelés, színek megismerése

Filcanyagok előkészítése

Csepp csepp csepereg kezdetű dal éneklése

A tevékenység célja, feladatai:

Nevelési feladatok

Anyanyelvi és értelmi fejlesztés nevelés megvalósítása

A szándékos figyelem elmélyítése

Az emlékezet fejlesztése

Szókincsbővítés

Finommotorika fejlesztése

Ollóhasználat gyakorlása

Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés megvalósítása

Természethez fűződő pozitív viszony megalapozása

Közös élmények átélése

Didaktikai feladatok

Meglévő ismeretek felidézése, elmélyítése, bővítése

Képesség- és készségfejlesztés

Kiemelt feladat: színek elsajátítása, memória fejlesztése, szókincsbővítés, finommotorika fejlesztése, ollóval vágás gyakorlása, ragasztás

További képességfejlesztő lehetőségek:

időérzék, időjárás, belső képi világ fejlesztése, gyermeki világkép formálása, színérzék fejlesztése

A tevékenység során alkalmazott eljárások:

kérdésfeltevés, beszélgetés, hibajavítás, magyarázat, ellenőrzés, értékelés, dicséret

A tevékenység során alkalmazott eszközök: mesepárna, pillangókról készített rajzok, lepkéket ábrázoló könyvek, pillangós színezők

Rajzolás festés mintázás és kézi munka és verselés mesélés

Kiszellőztetem a csoportszobát és előkészítem a szükséges eszközöket. /ollót, ragasztót, hurkapálcát, ceruzát, sablonokat/	Egészségre nevelés
A gyerekektől megkérdezem, hogy emlékeznek-e a három pillangóról szóló mesére. Elmesélem, hogy ehhez a meséhez szeretnék bábokat készíteni. Megkérdezem ki szeretne benne segíteni?	Memóriafejlesztés Figyelem fejlesztése
Olyan kisgyereket hívok először, aki már ügyesen bánik az ollóval és szépen ki tudja vágni az előrajzolt tulipánokat, pillangókat, gombákat, napocsákat sötét felleget.	Finommotorika fejlesztése Türelem odafigyelés fejlesztése Közösségépítés
Amikor kivágták a formákat újabb gyerekeket választok, akik majd összeragasztják a képeket úgy hogy a két kép között egy hurkapálca is legyen amivel később majd mozgatni tudjuk a figurákat.	Finommotorika fejlesztése
Amíg a bábok száradnak a kisebb gyerekeknek odaadom a sablonokat, hogy ők is gyakorolhassák a rajzolást és az ollózást. Korábbi tapasztalatokból kiindulva szinte minden kisgyerek szeretne magának rajzolni	figyelem elmélyítése

a sablonnal. Én felhívom a figyelmüket, hogy ha megrajzolták ki is lehet vágni, ki is színezhetik és haza is vihetik majd. Ez mindig nagy örömet okoz a gyerekek körében. Amikor a bábok már megszáradtak a szőnyegre hívom őket, hogy elmeséljem nekik a pillangók történetét. Megkérdezem, hogy lenne-e kedvük velem együtt elbábozni a mesét. Minden bábhoz kiválasztok egy gyereket. Én leszek a mesélő és arra kérem a gyerekeket, hogy figyeljék a mesét. Háttérként egy virágmintás anyagot használok, ami a virágos rétet szimbolizálja. Amikor a mese véget ér összegyűjtöm a bábokat, hogy máskor is lehessen velük játszani. A mesélés után lehet rajzolni színezni még a sablonokkal. Meg lehet nézegetni még a pillangós könyveket is.	Közös élmények átélése együtt Türelem fejlesztése Motiváció Türelem fejlesztése Figyelem fejlesztése Visszavezetés a játékba
Amikor már senki sem használja a sablonokat összepakolom az eszközöket.	

Ollóhasználat gyakorlása a síkbábok elkészítésénél

9. kép Fehér tulipán

10.kép Piros tulipán és pillangó

11.kép Ráadás tulipán

Reflexió

Ez a foglalkozás egy nagyon vidám elfoglaltság volt. A gyerekek kivétel nélkül segíteni akartak a bábok elkészítésénél, nehéz volt kiválasztani őket az egyes munkafolyamatokra, de végül mindenki belekóstolhatott a bábkészítés világába. Nagy odafigyeléssel vágták ki a bábokat és ügyesen illesztették össze a két oldalt követték az utasításaimat. Volt olyan is, aki nagyon szépet akart készíteni és sírva fakadt, mert nem sikerült pontosan olyanra, amilyenre elképzelte, de hamar megvigasztalódott, mikor elmondtam, hogy el is bábozzuk a mesét. Mivel korábbról már ismerték a történetet, ügyesen mozgatták sorrendben a bábokat a színek szerint. Piros tulipánhoz csakis a piros tulipán repülhetett közel, sárgához csak a sárga, fehérhez pedig csak a fehér. Pontosan megfigyelték, mit mondok és azok a bábok szerepeltek akkor, amelyikről én meséltem. Nagyon nagy átéléssel reptették a pillangókat a réten, és kerestek menedéket, amikor eleredt az eső. Tetszett, hogy milyen átéléssel játszottak a bábokkal.

Amikor „csak” felolvastam a mesét, a gyermekek akkor is megjegyezték a színeket, és azt, hogy mi, mi után következik, de a bábos verzióban a gyerekek kinyíltak csillogott a szemük ahogy játszottak. Kétszer is el kellett játszani a történetet, de a másodiknál már szinte nem is kellett segíteni úgy megjegyezték a történetet. Tudták mi fog következni alig kellett beleszólni, hogy ki következik. Nagyon élvezték a játékot és a következő napokon is elkérték a bábokat és eljátszották egymásnak a mesét. Ajánlani tudom csak az óvónéniknek, hogy használják ezt a mesélési formát hiszen igen sok területet fejleszt és másként láttatja a gyerekekkel a mesét. Én biztos, hogy még sok mesét el fogok készíteni a gyerekekkel együtt mert látom, hogy milyen jó hatással van rájuk.

3.2.3. A három pillangó bemutatása mesepárnával

Ez a bemutatási forma már egy nagyobb elmozdulás az élőmesés bemutatáshoz képest hiszen itt már színházszerűbb a megjelenítés. Tulajdonképpen egy átmenet a síkbeli ábrázolás és a háromdimenziós színházi tér között. A párna egy sík felület, de a szereplők már háromdimenziósak, újbábok.

Készítette: Ördög Krisztina

Helyszín: Alsóörs Napraforgó Óvoda és Bölcsőde

Csoport neve: Katica csoport

Tevékenységi forma: Verselés és mesélés

Tevékenység előzményei, téma/élmény szerint:

- Tavasz érkezése- Tulipánok virágzása - kiskert megtekintése séta során
- Pillangók érkezése – pillangókat ábrázoló képek nézegetése

- Színek felelevenítése

Tevékenység tartalma / témája

Mesélés segítségével anyanyelvi nevelés, színek megismerése

A tevékenység célja, feladatai:

Nevelési feladatok

Anyanyelvi és értelmi fejlesztés nevelés megvalósítása

A szándékos figyelem elmélyítése

Az emlékezet fejlesztése

Korábbi ismeretek elmélyítése

Szókincsbővítés

Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés megvalósítása

Természethez fűződő pozitív viszony megalapozása

Közös élmények átélése

Didaktikai feladatok

Meglévő ismeretek felidézése, elmélyítése, bővítése

Képesség- és készségfejlesztés

Kiemelt feladat: színek elsajátítása, memória fejlesztése, szókincsbővítés

További képességfejlesztő lehetőségek:

Időérzék, időjárás, belső képi világ fejlesztése, gyermeki világkép formálása, színérzék fejlesztése

A tevékenység során alkalmazott eljárások:

kérdésfeltevés, beszélgetés, hibajavítás, magyarázat, ellenőrzés, értékelés, dicséret

A tevékenység során alkalmazott eszközök: mesepárna, pillangókról, tulipánokról, felhőről, lapulevélről készített filc ujjbáb.

Mese bemutatása mesepárnával

Kiszellőztetem a csoportszobát amíg a gyerekek elkészülnek a mosdóban addig a mesepárnát és a filcből készített figurákat elrejttem egy takaró alá.	Egészségre nevelés A szervezési feladatokkal biztosítom a tevékenység zavartalan lefolyását. Kialakult szokásrendszerrel a tevékenység menetének gördülékeny beindítását.
Elindítom a mesedobozkákat és megkérem a gyerekeket üljenek le a szőnyegre.	Megkezdem a mese elindítását egy rövid kis mondókéval ezzel egymásra hangolódunk.

Egy kedves kis versikével kezdem el a foglalkozást, amiről a gyerekek már tudják, hogy mese fog következni.	Erről a gyerekek már tudják, hogy mese következik. A meglévő szokásrend megerősítése.
Elmondom a gyerekeknek, hogy egy korábbról ismert mesét szeretnék elmondani, de egy kicsit másképpen, mint ahogy eddig volt. Ekkor előveszem a mesepárnát, körbe mutatom a gyerekeknek megtapogathatják és amikor már mindenki megnézte akkor megkérdezem volna e kedvük velem együtt a mesében szerepelni. A mesepárnához tartozó figurákat is előveszem és megmutatom, hogy ezek valójában bábok is, amit az ujjukra húzhatnak, a hátulján van egy kicsi tépőzár, amivel fel lehet erősíteni a mesepárnára a figurákat és ebben kellene nekem egy kis segítség. Mivel tudom, hogy a gyerekek közül szinte mindenki szerepelni akar majd igyekeztem minél több figurát elkészíteni, hogy minél több kisgyerek játszhaszon együtt velem. A kiválasztott gyerekek felhúzták az ujjukra a bábokat és kezdődhetett a mese. Azokat a gyerekeket, akik nem kaptak bábót, arra kérem, hogy a már korábban hallott mesét mondják velem, illetve mondják, hogy melyik báb következik a mesében. Elkezdem a mesét... Ahogy haladunk a mesével, a gyerekek mondhatják, hogy melyik báb következik /sárga pillangó, sárga tulipán.../	Frontális foglalkoztatási forma Beszélgetés, bemutatás Mesepárna bemutatása vizuálisan és tapogatással Motiváció a játék Figyelek, hogy beszédstílusom választékos legyen. A mese során a színekre fókuszálok, hogy a gyerekek könnyen elsajátíthassák. Tartós figyelem, megfigyelés fejlesztése, beszédkészség, memória fejlesztése Közösségi érzés fejlesztése Dicséret

Már többször hallották ezt a mesét ezért törekszem arra, hogy minden gyerek részt vegyen a mesélésben. Ha valahol elakadnak, akkor segítséget nyújtok, de hagyatkozom elsősorban a gyerekek emlékezetére tudására. A mese végére minden figura felkerül a mesepárnára. Megdicsérem a gyerekeket azért, mert türelmesek voltak, emlékeztek a mesére, ügyesen irányították társaikat melyik báb következik. A mese után minden gyerek felpróbálhatja az ujjbábokat és ha van kedvük együtt újra eljátszhatjuk a mesét. Akinek nincs ehhez kedve megkérem, hogy rajzoljon nekem egy szép színes lepkét vagy egy tulipánt. De felajánlom a pillangós kirakót is. Aki nem szeretne rajzolni választhat más játékot, amit csak szeretne.	Visszavezetés a játékba... közös játék a bábokkal...újramesélés. Játékörletek adása Az átélt élmény levezetését, feldolgozását szolgálják ezek a tevékenységek, melyek örömteli, önkéntes foglalatosságok. Közös játék a bábokkal Visszavezetés a játékba
--	--

Reflexió

Nagyon sokat készültem erre a foglalkozásra. Igyekeztem olyan figurákat, ujjbábokat készíteni, amivel a gyerekek könnyen tudnak majd játszani. Ezt a mesét már többször felolvastam és síkbábokkal már korábban eljátszottam a gyerekeknek és most kíváncsi voltam, hogy mennyi mindenre emlékeznek. Amikor a mesepárnát megmutattam a gyerekeknek, azonnal kíváncsiak lettek a gyerekek, hogy mit is fogunk csinálni. A bábokért mindenki jelentkezett alig tudtam választani közülük. Akinek nem jutott báb kicsit csalódottnak látszott, de csak addig tartott amíg elmondtam, hogy nekik mi is lesz a feladatuk.

Elkezdtem a mesét és szinte pár mondat után már mondták is, hogy melyik báb következik hová kell elhelyezni őket. Ahogy következtek a részletek ügyesen mondták melyik szín és melyik figura következik. Úgy gondolom nagyon élvezték a gyerekek ezt a meseadaptációt. Igyekeztem a gyerekek emlékezetére hagyatkozni a mesélés során és így észre sem vették, hogy

szinte ők lettek a mesélők. Akik a bábokat tartották már alig várták, hogy ők következhesse, szerették volna már kipróbálni a tépőzárát. Szerintem a mai világban ilyen meséssel kellene a gyerekek képzeletét inspirálni, nem a tv és az internet nyújtotta meséket nézetni a gyerekekkel. Megtapasztaltam, hogy a mai gyerekek ugyanúgy kíváncsiak a világra és nagyon nem mindegy, hogy milyen formában találjuk ezt nekik. Természetesen egy előadás nem volt elég hiszen nem jutott mindenkinek báb ezért a mesélés után újrakezdtük a mesét.

Aki eddig bábót tartott az most a mesét mondta és fordítva. A gyerekeknél nagyon fontos az ismétlés. Nagyon jó játékos délelőtti alakult ki ezzel a mesepárnával. Én biztosan fogok még készíteni ilyen mesepárnát, mert a gyerekeknek nagyon tetszett. Igyekszem olyan mesét választani, amiben sok szereplő van, hogy minél több gyermek tudjon együtt játszani. A színes figurák nagyon sokat segítettek a gyerekeknek a mesefolyam létrehozásában. Nagyon ügyesen választották ki a következő színt és a következő figurát, bábót. A bábokat sokáig kezükben tartották még hiszen ez egy igazán puha, jó tapintású játék.

4. Az interjúkérdések és a kérdésekre adott válaszok kiértékelése

4.1. Az interjú kérdései

1. Hallott-e már a papírszínházról?
2. Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain?
3. Ha használta, miért ezt választotta, ha nem, akkor miért nem?
4. Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínház adaptáció?
5. A papírszínház vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?
Ha használ más meseadaptációs formákat melyek ezek?
.....
6. Készített vagy készítené-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért?
7. Mi a véleménye, a mai gyerekek mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínház bemutatásra?
8. Mi a véleménye a mesepárna módszerről? Használja a mesebemutatók során?
9. Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az előszavas mesélés sikeres befogadására?

4.2. Az interjúk kiértékelése

Olyan interjúalanyokat választottam, akiket már korábban ismertem és az interjú előtt és közben is kötetlenebbül tudtunk erről a témáról beszélgetni. Készítettem egy kérdéssort, ami összefoglalta azokat a témákat, amire választ szerettem volna kapni.

Az interjúkészítés előtt minden megkérdezettel beszélgettem a papírszínházról néhány szót, és megkértem őket, hogy legalább néhány mondatban foglalják össze gondolataikat a kérdések alapján. Mindenki nagyon készséges volt és nagyon szívesen válaszolt. Kivétel nélkül más-más óvodákban dolgoznak és volt, aki egy könyvtárban használja a papírszínházat. Az óvodapedagógusok többsége használja a papírszínházat mert azt gondolják, hogy ez az adaptációs forma felkelti a gyerekek érdeklődését. Aki nem használja mert eddig nem ismerte ő is azt mondta, hogy utána fog nézni mert nagyon kíváncsiá tettem. Mivel a papírszínházhoz már sok kész mesét lehet már kapni ezért szinte minden témakörhöz használhatják az óvodában. De sok esetben az óvónénik maguk készítenek papírszínházat az adott témakörhöz. Véleményük szerint nagyon leköti a gyerekek figyelmét ez az adaptáció és a gyerekek még az elkészítésében is szívesen részt vesznek. Van, aki már több mesét is elkészített a csoportja számára mert annyira megszerették a csoportban. Ha a gyerekek meghallják, hogy papírszínházas előadás lesz akkor már alig várják, hogy elkezdődjön a mese. Különösen akkor izgatottak a gyerekek, ha ők is részt vettek a papírszínház elkészítésében.

Szinte kivétel nélkül azt mondták az óvónénik, hogy nagy figyelemfelkeltő hatása van ennek a mesélési módnak. Egyikük jól megfogalmazta azt, hogy még mi mindent mutat meg a gyerekeknek:

„a mese hallgatása közben láthatják is a mese történéseit, szereplőit, ezáltal kézzelfoghatóbbá válik a gyermekek számára a mese.”

Egy falusi óvodában dolgozó óvónéni ekképpen írt a papírszínházról.

„Újdonságként szolgált! A régi mesélési szokásokat hozta vissza, mikor könyv nélkül szabad „szöveggel” meséltek. A szöveg nélküli képek egyszerűek, és egyben gyönyörűek. Messziről is jól láthatók. A mese közben szoros kapcsolat alakítható ki a „közönséggel”. ”

Többen meséltek arról is, hogy még milyen más adaptációs formát használnak, de úgy tűnik a papírszínházat szeretik a legjobban. A mesepárnát, az élőjátékos dramatizálást és a diavetítést is közkedveltnek tartják a gyerekek körében, de elmaradhatatlan az élőszavas mesélés. Negatívan számoltak be arról, hogy otthon milyen sok gyerek ül a televízió előtt és emiatt a figyelme hamarabb lelankad a mesélés közben. Az egyik óvónéni véleménye szerint a televízió nézés az internetezés rontja a gyerekek figyelmét, és inkább a vizuális képességek erősödnek meg bennük.

Egy városi óvodában dolgozó pedagógus így osztotta meg a tapasztalatait az IKT eszközök használatának következményéről: *”Nehéz kérdés, mert az a tapasztalatom, hogy már nem lehet a gyerekeknek akármelyik klasszikus népmesét vagy Benedek Elek, Andersen, Grimm mesét mesélni, mert a sok készen kapott mese és film látványa egész más képzeteket kelt bennük, félelemmel tölti el őket, még akkor is, ha feloldás a vége. Nagyon szeretik a való életről szóló meséket.”*

5. Összegzés

Az volt a feltételezésem, hogy a papírszínház nagyon jó hatással van a gyerekek fejlődésére mégis igen kevesen használják ezt az eszközt.

Kutatásom során kiderült, hogy a papírszínház nagyon jó hatással van a gyerekek fejlődésére. Az óvodapedagógusok véleménye alapján szinte minden területet fejleszt a gyerekeknél legyen az kicsi vagy már nagyobbacska gyerek. A papírszínház elkészítésénél a gyerekek kézügyessége, finommotorikája, képzelőereje, színérzéke és számtalan terület fejleszthető. Jó véleménnyel vannak erről az eszközről a pedagógusok, jó eszköznek tartják. Azt tapasztaltam, hogy szinte minden óvodában megtalálható, és vagy az óvodáé, vagy az óvodapedagógus vásárolta meg magának és ezt használja a munkája során. Aki készített már ilyen papírszínházat azt mondta, hogy a gyerekek nagyon nagy örömmel csinálták a részfeladatokat. A mese előadása közben pedig látni a csillogó szemeket mindent megért.

- **Feltételeztem, hogy a foglalkozásokba beépíthetők a papírszínház elkészítési fázisai és a gyerekek is bevonhatók a megvalósításba.**

Szinte minden foglalkozásba beilleszthető a papírszínház.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: Az elkészítés egy-egy mozzanata a vizuális foglalkozásba beépíthető, sőt egy egész projektet tudunk rá építeni. Saját tapasztalatom alapján a gyerekek nagy örömmel vettek részt ebben a munkában. A feladatokat differenciáltam a munka előkészítése során, igyekeztem minden kisgyereknek feladatot adni. Volt, aki rajzolt, volt, aki ollóval kivágta a szereplőket, többen a ragasztásban segítettek. A kartonlapokat méretre vágva adtam a gyerekeknek. Minden képen kis csoportokban dolgoztak a gyerekek. Nagyon szép alkotások születtek minden esetben.

Verselés, mesélés: A következő napon a mesefoglalkozás alkalmával a gyerekek által készített képek alapján adtam elő a már korábban ismert mesét. A papírszínház előadás nagyon lekötötte a gyerekeket nem használjuk minden héten, de amikor csak lehet elővesszük.

Külső világ tevékeny megismerése: A tavasz megérkezésekor rengeteg téma foglalkoztatja a gyerekeket. Beszélgettünk a virágokról, az állatokról, a színekről hónapokról, világnapokról, el se lehet sorolni, hogy mi mindenről és ehhez fel tudtam használni a papírszínház képeit. A képek alapján a színeket gyakoroltuk. A foglalkozás végére a gyerekek kivétel nélkül megtanulták a mesében szereplő három színt a sárgát, a fehéret, és a pirosat. A víz világnapja alkalmával a gyerekeket meghívták a helyi könyvtárba egy előadásra. A gyerekek nagy izgalommal indultak el. A könyvtárban a könyvtáros néni /Anikó néni/ részletesen elmondta mi fog történni és kérte a gyerekeket, hogy vegyék le a cipőjüket mert ma egy vízi mesevilágba fogunk ellátogatni. Az előadás színhelye egy kicsi terem volt ahová egy csúszda segítségével lehetett bejutni. Olyan volt mintha a víz alá érkeztünk volna. A teremben egy asztalra már ki volt készítve egy papírszínházi keret, de még zárt állapotban. A gyerekek nagyon kíváncsiak lettek, hogy milyen mesét fognak ma látni, hallani milyen mese lapulhat a papírszínház keretében. Egyszer csak feltárult a papírszínház és elkezdődött a mese a víz körfogásáról.

3.kép Könyvtári előadáson

A gyerekek tágra nyílt szemmel figyelték a történetet. A mese után Anikó néni kérdéseket tett fel amire nagyon sok kisgyerek tudta a választ. Az előadás végén a gyerekek megkérdezték, hogy mikor megyünk megint mert nagyon tetszett nekik a papírszínházi előadás.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: Nagyon sok népmesét dolgoztak fel a papírszínház formában. / A só, A csillagszemű juhász, A kőleves... / Ebben az adaptációs formában énekelhetünk a gyerekeknek a meséhez illő dalt. Leginkább olyan dalokat énekeljünk, vagy olyan mondókát mondjunk, amit már ismernek a gyerekek, de szerintem egy ismeretlen dal megtanulásához is tudjuk használni.

- **Feltételeztem, hogy a gyerekeket nagyon sok területen fejleszti a papírszínház mesélés nem csak a fantáziájuk fejlődik, hanem a kreativitásuk is.**

A papírszínház használata során kiderült, hogy milyen sok terület fejleszthető a gyerekeknél. Az eszköz elkészítése során fejleszteni lehet a kézügyességet a finommotorikát, a képzelőerőt,

a memóriát, mélyíteni lehet a korábban megszerzett tudást. Fejleszti továbbá a szövegértést, a szókinccset, a türelmet, a beszédészlelést, a beszédmegértést, az érzelmi intelligenciát, a hallást, képfelismerést. A fejlődés természetesen minden kisgyereknél más és más.

Kutatásom során fény derült arra is, hogy nemcsak egészséges gyerekek fejlesztésére lehet ezt az eszközt használni, hanem komoly problémákkal küzdő gyerekeknél is alkalmazható. Tapasztalatom alapján kijelenthetem, hogy minden kisgyereknél elérhető egy bizonyos fejlődés a papírszínház segítségével.

- **Feltételeztem, hogy a mai felgyorsult világban is szükség van ilyen adaptációs eszközre, hogy a gyerekek ne csak a televíziós mesét lássák, hanem megismerjenek több előadási formát.**

Szakmai beszélgetések alkalmával sokan panaszkodtak arról, hogy a gyerekek megváltoztak és már nem úgy viszonyulnak a meseolvasáshoz mint korábban. Nehezebben ülik végig a hosszabb meséket különösen akkor, ha „csak” egy felolvasás mesék és egyéb eszköz nélkül. A mai gyerekek már igénylik a mesékhez a képeket, eszközöket. A mai fiatal óvodapedagógusok pedig már szívesebben nyúlnak az IKT eszköz nyújtotta lehetőségekhez pedig a papírszínházon kívül rengeteg eszköz segít még a mese mondanivalójának átadásában. A gyerekek nagyon szeretik a bábokat, ami több formában is fellelhetőek az óvodákban. Sajnos a mai szülők is egyszerűbbnek tartják azt, ha a gyerekeket leültetik a televízió vagy egyéb eszköz elé és gondolják addig is csendben van. Át se gondolják azt, hogy mennyi kárt okozhat a gyerekek fejlődésében az, ha csak ülnek a képernyő előtt. A meséket már készen kapják nem kell hozzá gondolkodniuk. A meseadaptációs eszközök tárháza nagy akár otthon is elkészíthetők. Számomra fontos, hogy a gyerekek csak az ilyen eszközökkel találkozzanak az óvodában. Jó látni amikor egy-egy újdonságot milyen nagy kíváncsisággal fogadnak a gyerekek.

- **Feltételeztem, hogy a sérült gyerekek fejlesztésére is alkalmas a papírszínház.**

Manapság a sérült gyerekek nagyrésze már integrálható ép gyerekek közé még mindig vannak olyanok, akiknek a klasszikus gyógypedagógiai iskolába kell, hogy járniuk az állapotuk miatt. Nagyon fontos, hogy ezekkel a gyerekekkel úgy foglalkozzanak ahogy az igényeik megkívánják. Személyiségfejlődésükben adódhatnak olyan hatások, amelyek megterhelik a pszichés teherbíró képességüket és pontosan ezért fontos, hogy vigyázzunk az egészségükre mert emiatt megakadhatnak a fejlődésben ill. nehezebben haladhatnak a számukra kijelölt úton. Csoportomba járó autista tüneteket produkáló kisgyereknél jól megfigyelhető, hogy ha egészséges akkor jóval egyszerűbb haladni vele a feladatok során, mint amikor valamilyen egészségügyi problémája van. De úgy gondolom ez az ép társaira ugyanúgy vonatkozik. A sérült gyermek sokkal nehezebben fogad el dolgokat még akkor is, ha az előnyére válna. Meg

kell találnunk azt a formát, amit ő elfogad és akkor könnyebben haladhatunk előbbre. Olyan is történt, hogy ez a gyermek elmeséli az otthon történeteket, de nem tudja magát túltenni rajta ebben az esetben a sok beszélgetéssel tudunk neki segíteni. Beépíthetjük egy mesébe, amivel feloldhatjuk a szorongásait. Ahogy növekedett és nyiladozik az értelme azt is észrevette, hogy a többiek nem úgy fordulnak felé ahogy ő azt szeretné ezért sokszor megkérdezi, hogy őt miért nem szeretik a többiek. Ilyenkor nagyon körültekintően szoktunk válaszolni, hogy ő is megértse a problémát. Kifejezetten szereti a hangyákat és a pókokat ezért amikor tavasszal előjönnek mindenhol ezeket szedegeti össze. A tücsök és a hangya mesét is elkészítettük az ő rajzaival mert nagyon részletesen le tudta rajzolni a hangya testrészeit. A papírszínház előadás közben nagyon sokat kérdez, mert neki nem mindig érthető az, ami a többieknek igen. Ez a gyerekeknek furcsa, de igyekszünk minden kérdésére válaszolni úgy, hogy azzal a többieket ne zavarjuk meg. Sokat foglalkozunk vele külön a társaitól mert vannak olyan területek, ami kifejezetten fejlett a többiekhez képest. Nagyon szépen rajzol és nagyon részletesek a munkái. De olyan papírszínház elkészítésében mi őt nem érdekelte nem akart részt venni mert irányított rajzot nem szeret készíteni. A mese előadása viszont nagyon érdekelte, sokat kérdezett a képekről, a színekről. Volt olyan eset amikor az aktuális konfliktust a papírszínházra veztettem vissza és hatásosnak bizonyult. Az idősebb óvodapedagógusok is tapasztaltak már hasonlót. De volt olyan kisgyerek, aki a papírszínház segítségével kezdett el érthetően beszélni, hiszen nagyon fontos, hogy az előadó jól artikuláljon, hogy a gyerekek értsék a mesének a szövegét.

Csimota kiadó honlapján olvastam egy nagyon érdekes gondolatot, amivel teljes mértékben egyetértek.

„A mesekutatók véleménye szerint, minden gyereknek meg kell találnia a saját meséjét, ehhez pedig sok-sok mesével kell találkoznia, hogy végül rátalálhasson arra, mely éppen aktuális problémáira tud választ adni.” (Csimota.hu 2013)

Sajnos a könyvpiacra nagyon kevés olyan kiadvány van, ami segítene a sérült gyerekeknek értelmezni a meséket, de a papírszínházak mesék képeinek saját feldolgozása segítheti a gyerekeket ebben.

Sérült gyermekeknél nagyon kell figyelni a gyermekek szövegértési szintjére. Fontos odafigyelni a kognitív sajátosságokra, amelyek befolyásolhatják a mesék, a szöveg megértését. Ilyen lehet a koncentráció és a figyelem zavara, pszichés fáradékonyság, nem megfelelő reakció idő, látászavarok, szín és formálátási zavarok, gyengébb szintű emlékezet.

A képekkel segíteni kell a mese és a szöveg könnyebb megértését. Nagyobb képek segítenek a látásban korlátozott gyermekeknek. Egy nagyobb teremben egy lámpa használata is segítség lehet. De az élénkebb színekkel is segíthetünk a mese megértésében. Könnyebb fenntartani a

figyelmet nagyobb erősebb élénkebb színekkel. Az egyszerűbb formák is segítenek megérteni a mese mondanivalóját.

- **A feltételezéseimhez kapcsolódó témákat részben interjúk formájában, elsősorban a pedagógusok segítségével tártam fel.**

Feltételezéseimet pedagógusok segítségével sikerült feltárnom, amelyből kiderült, hogy elég sokan használják a papírszínházat. Leginkább havi rendszerességgel alkalmazzák a mesék előadásánál. A gyerekeknek nagyon tetszik és szívesen készítették el a képeket a meséhez. Ez a előadási forma nagy teret kínál az előadónak a mese elmondása közben. Használhat eszközöket, amivel még élvezetesebbé teheti a gyerekeknek a mesét. A mese történetéhez lehet hangokat, fényeket, tárgyakat használni. Egy katicabogárról szóló mesénél megkereshetjük a pöttyös dolgokat a teremben akár kint a réten a képzeletünktől függ csak hogy mit alkalmazunk. A pedagógusok elmondása alapján egy meséhez más és más dolgokat is felhasználhatunk egy víz alatti meséhez lehet a halakról képeket, víz morajlására emlékeztető effektet is bekapcsolhatunk. Az óvónénik nagyon szívesen meséltek tapasztalataikról a papírszínházzal kapcsolatban. Sokan használnak síkbábót a mesélés során mert azt a gyerekek kezébe adhatja és így őket is be tudja vonni a mesélésbe.

A mesepárna használatáról azt mondták, hogy kicsit nehézkes az elkészítése és így kevesebben használják.

6. Irodalomjegyzék

Ancsin Kinga - Rudics Diána - Huszka Lilla.: Kamishibai papírszínház alkalmazásának lehetőségei tanulásban akadályozott gyerekeknél 2016.

<https://prezi.com/m1ta2uvigeb/a-kamishibai-papirszhaz-alkalmazasanak-lehetosegei-tanulas/> (Letöltés dátuma:2023. 05. 02.)

Bettelheim Bruno.: A mese bűvölete és a kibontakozó gyermeki lélek, Budapest, Gondolat Kiadó, 1985.

Boldizsár Ildikó: Meseterápia a gyakorlatban, Budapest, Akadémia Kiadó, 2004.

Csák Zsófia: Papírszínház. In: Lócsi Tamás - Pölcz Ádám.: Disciplina in fabula-Közelítések a meséhez. Budapest, Eotvos kiadó (Felelős kiadó: az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar dékánja) 2020. 216 - 227.oldal

Csányi Dóra, Simon Krisztina, Tsík Sándor (szerk.): Papírszínház módszertani kézikönyv, Budapest, Csimota Könyvkiadó, 2016. 8-14. oldal

<https://csimota.hu/papirszhaz-hasznalata> 2013. (Letöltés dátuma: 2023.05.02.)

Császi Irén: Mesés színpadképek, A Schreiber féle papírszínház 2013-2017. In: H. Szilasi Ágota - Várkonyi Péter - Bujdosné Pap Györgyi - Császi Irén (szerk.): Agria 50. (Az egri Dobó István Vármúzeum Évkönyve - Annales Musei Agriensis, 2017) 307-320. oldal

Dankó Ervinné: Irodalmi nevelés az óvodában, Budapest, Okker Kiadó, 2004.

Gryllus Vilmos - Sarkady Sándor: Zápor (Csepp csepp csepereg) 1992. In: Forrai Katalin: Ének az óvodában. Budapest: Móra Könyvkiadó, 2017. 232.o. 223.számú dal

Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan, Budapest, Libri Kiadó, 2016.

Nagy József: 5-6 éves gyermekeink iskolakészültsége, Budapest: Akadémiai Kiadó 1985.

Nagy József: Fejlesztés mesékkal, Budapest: Mozaik Kiadó, 2009.

Pernekiné Valentinyi Ildikó: A bábjáték szerepe az óvodai nevelésben II. In: Óvodai Nevelés 2005. 58.évf. 5. szám. 165-167.oldal

Szentirmai László: Bábécé. Miskolc: Fabula, 2003.

Székely Noémi: Sokszínű papírszínház – az élmény eszköze. In: Tóth Etelka - Kovács Tibor - Váradi Ferenc - Váradi-Kusztos Györgyin(szerk.): Szó-kép-ritmus Nagykőrös, 2022. 251-258. oldal (A kötet megjelenése a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Karának támogatásával a Művészetek és nyelvek találkozása projekt keretében valósult meg). Online kiadás <https://pk.kre.hu/images/kutatas/2023/szo-kep-ritmus.pdf> (Letöltés dátuma: 2023.05.02.)

Szilágyiné Gálos Ildikó: Az olvasóvá nevelés megalapozása óvodáskortól kisiskolás korig. Budapest. Szeretve Tanulni Oktatási Egyesület, 2008.

Tészbó Júlia: Papírszínház - Egy magyar változat - Báb és hagyomány. In: Art Limes. 17.évf.,4.(79.) sz. (2020.) 35-51.oldal

Tsik Sándor: Papírszínház a kórházban. Csimota.hu 2013.
https://papirszinhaz.blog.hu/2013/02/10/kamishibai_a_madarasz_utcai_gyermekkorhazban
(Letöltés dátuma:2023.05.02.)

7. A felhasznált videók jegyzéke

Csányi Dóra: Papírszínház-Mi kell a papírszínházhoz? In: csimotaTV 2020.
(Letöltés dátuma:2023.05.02.)
<https://www.youtube.com/watch?v=2CA6LmNASw>

Csányi Dóra: Papírszínház-Mit jelent a húzás? 1. In: csimotaTV 2020.
(Letöltés dátuma:2023.05.02.)
<https://www.youtube.com/watch?v=5Nv4tGgw6kk>

Csányi Dóra: Papírszínház-Mit jelent a húzás? 2. In: csimotaTV 2020.

(Letöltés dátuma:2023.05.02.)

https://www.youtube.com/watch?v=bz9C_LsS6NY

Csányi Dóra: Papírszínház-Mit jelent a húzás? 3. In: csimotaTV 2020.

(Letöltés dátuma:2023.05.02.)

https://www.youtube.com/watch?v=uM0bmae_k7o

Csányi Dóra: Papírszínház-Mit jelent a húzás? 4. In: csimotaTV 2020.

(Letöltés dátuma:2023.05.02.)

https://www.youtube.com/watch?v=3bYx06I_FcI

Csányi Dóra: Papírszínház-Egyéb mozgató 1. In: csimotaTV 2020.

(Letöltés dátuma:2023.05.02.)

<https://www.youtube.com/watch?v=xzob7c1koZw>

Csányi Dóra: Papírszínház-Egyéb mozgató 2. In: csimotaTV 2020.

(Letöltés dátuma:2023.05.02.)

<https://www.youtube.com/watch?v=1EtsswBmGrQ>

8. Felhasznált képek jegyzéke

1. kép: Papírszínház kerete Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.08.)
2. kép: Papírszínház előadás a csoportban Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.16)
3. kép: Könyvtári előadáson Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.24.)
4. kép: A képek sorba rendezése Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.08.)
5. kép: A képek rakosgatása Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.08.)
6. kép: A mese vége sorba rakva Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.08.)
7. kép: A három pillangó rendezett képei Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.08.)
8. kép: Fehér tulipán kivágása Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.16.)
9. kép: A piros tulipán és a piros pillangó Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.16.)
10. kép: Egy ráadás tulipán Forrás: saját készítésű kép (Letöltés dátuma: 2023.03.16.)

9. MELLÉKLETEK

9.1. Felhasznált képek

1.kép: Papírszínház kerete Forrás: saját készítésű kép

2.kép: Papírszínház előadás a csoportban Forrás: saját készítésű kép

3.kép: Könyvtári előadáson Forrás: saját készítésű kép

4.kép: A képek sorba rendezése Forrás:saját készítésű kép

5.kép: A képek rakosgatása Forrás:sajár készítésű kép

6.kép: A mese vége sorba rakva Forrás: saját készítésű kép

7.kép: A három pillangó rendezett képei Forrás: saját készítésű kép

8.kép: Fehér tulipán kivágása Forrás: saját készítésű kép

9.kép: A piros tulipán és a piros pillangó Forrás: saját készítésű kép

10.kép: Egy ráadás tulipán Forrás: saját készítésű kép

9.2. Az óvodapedagógusokkal készített, felhasznált interjúk:

1. interjú

Ördög Krisztina vagyok, végzős Óvodapedagógus hallgató. Szakdolgozatom befejezéséhez szükségem lenne néhány véleményre a papírszínházról és bábos meseadaptációs formákról, ha van pár perce, kérem segítse a munkámat és küldje vissza a válaszait!

1. **Hallott-e már a papírszínházról?** Igen, hallottam.
2. **Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain?** Igen, használtam, a gyerekek nagyon szeretik.
3. **Ha használta, miért ezt választotta, ha nem, akkor miért nem?** A gyerekek érdeklődését felkelti, kíváncsian várják mi fog történni.
4. **Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínház adaptáció?** Teljes mértékben leköti a figyelmüket, már alig várják, hogy elkezdődjön a színházi darab.
5. **A papírszínházat vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?** Papírszínháza van az óvodának a pedagógusok többsége nagyon szereti. Nagyon szemléletes a mesebemutatója során.
 - a. **Ha használ más meseadaptációs formákat melyek ezek?**
bábozás, élőszavas mesélés, diafilm vetítés,
6. **Készített vagy készítené-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért?** Készítenék az óvodában, hiszen a gyermekek minden új dologban aktívan részt vesznek. A közös munka a gyerekekkel nagyon jó, és jobban tudnák a mesebemutatót élvezni, ha tudnák ők is részesei az elkészített színháznak.
7. **Mi a véleménye, a mai gyerekek mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínház bemutatására?** Nagyon fogékonyak a papírszínház bemutatására. Élvezik az előadást, alig várják a következő alkalmat az előadásra. Próbálnak egyezkedni ki milyen darabot szeretne legközelebb látni.
8. **Mi a véleménye a mesepárna módszerről? Használja a mesebemutatók során?** Ismerem de nem használom ilyet mert az óvodánkban jelenleg nincs ilyen eszköz. Jónak tartom csak szerintem a gyerekekkel nehézkes elkészíteni még akkor is, ha minden újdonságban részt akarnak venni.

Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az élőszavas mesélés sikeres befogadására? Szerintem, ha a mesélő szemébe belenéznek és úgy hallgatom a mesét az az igazi. A mai gyerekek nagyon sokat használják az ilyen eszközöket ezért szerintem kevésbé fejlődik a képzeletük mert az ilyen eszközök készen kínálják nekik a képet.

2. interjú

Ördög Krisztina vagyok, végzős Óvodapedagógus hallgató. Szakdolgozatom befejezéséhez szükségem lenne néhány véleményre a papírszínházról és bábos meseadaptációs formákról, ha van pár perce, kérem segítse a munkámat és küldje vissza a válaszait!

- 1. Hallott-e már a papírszínházról? NEM**
- 2. Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain? NEM**
- 3. Ha használta, miért ezt választotta, ha nem akkor miért nem? MÉG NEM ISMEREM A PAPÍRSZÍNHÁZAT**
- 4. Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínházas meseadaptáció?**
–
- 5. A papírszínházat vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?**
Ha használ más meseadaptációs formákat, melyek ezek?

BÁBOZÁS, DRAMATIZÁLÁS

- 6. Készített vagy készítené-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért?**
INKÁBB KÉSZÍTENÉK KÖZÖSEN A GYEREKEKKEL JÓ KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ HATÁSA LEHET.
- 7. Mi a véleménye a mai gyerekekről mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínházas bemutatásra? VÉLEMÉNYEM SZERINT EZ A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉTŐL IS FÜGG, AZONBAN ÚGY GONDOLOM MINDEN ESZKÖZZEL TARKÍTOTT MESÉLÉS FELKELTI A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉT ÉS FIGYELMÉT.**
- 8. Mi a véleménye a mesepárna módszerről? Használja a mesebemutatók során? HALLOTTAM MÁR RÓLA, DE NEM HASZNÁLOK ILYET. KEVÉS MÉG A TAPASZTALATOM AZ ESZKÖZÖK TERÉN. DE ÉRDEKESNEK TALÁLOM UTÁNA FOGOK NÉZNI.**
- 9. Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az élőlávás mesélés sikeres befogadására? NEGATÍV HATÁSSAL VAN A GYERMEKEK ÉLŐLÁVAS MESEBEFOGADÁSÁRA, HISZEN AZ IKT-S ESZKÖZÖN NÉZETT MESÉKBEN TÖBB INGER ÉRI A GYERMEKET, ÉS AZ ÉLŐLÁVAS MESE ALKALMÁVAL KEVESEBB.**

3. interjú

Ördög Krisztina vagyok, végzős Óvodapedagógus hallgató. Szakdolgozatom befejezéséhez szükségem lenne néhány véleményre a papírszínházról és bábos meseadaptációs formákról, ha van pár perce, kérem segítse a munkámat és küldje vissza a válaszait!

- 1. Hallott-e már a papírszínházról?** Igen
- 2. Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain?** Igen, használtam, és fogom is még.
- 3. Ha használta, miért ezt választotta, ha nem akkor miért nem?** A papírszínház kerete nagy figyelemfelkeltő hatással bír, a gyermekek azonnal felfigyelnek rá.
- 4. Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínházas meseadaptáció?** Nagyon. Szinte az összes gyermek a papírszínházat figyeli az egész mese alatt. Mindemellett a mese hallgatása közben láthatják is a mese történéseit, szereplőit, ezáltal kézzelfoghatóbbá válik a gyermekek számára a mese.
- 5. A papírszínházat vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?** Papírszínházat és más meseadaptációs formákat is egyaránt szívesen használlok.

Ha használ más meseadaptációs formákat, melyek ezek?

-mesepárna, mese lerajzolása, lefestése mese közben, dramatizálás

- 6. Készített vagy készítené-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért?** Készítettem, már több meséhez is és a jövőben is készítenék. Véleményem szerint a kész meséknél esztétikusabbak is készíthetők.
- 7. Mi a véleménye a mai gyerekekről mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínház bemutatásra?** A mai gyermekek sokkal fogékonyabbak akkor, ha többféle inger éri őket, erre a papírszínház jó módszer.
- 8. Mi a véleménye a mesepárna módszerről? Használja a mesebemutatók során?** A mesepárna módszerét egy rendkívül hatásos módszernek tartom. Alkalmaztam már gyermekcsoportban, pozitív hatása volt. Hatására a gyermekek sokkal jobban közeledtek hozzám. A mesepárna mint eszköz motivációnak is kiváló, emellett a gyermekek szívesen veszik kezükbe puhasága miatt, szabadjáték során számukra is elérhető eszköz, de foglalkozások alkalmával is kiválóan használható. Jövőben is tervezem a gyermekek körében a mesepárnás mesélést.
- 9. Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az élőszavas mesélés sikeres befogadására?** Negatív hatással. Egyre kevesebb gyermek hall otthon élőszavas mesét.

4. interjú

Ördög Krisztina vagyok, végzős Óvodapedagógus hallgató. Szakdolgozatom befejezéséhez szükségem lenne néhány véleményre a papírszínházról és bábos meseadaptációs formákról, ha van pár perce, kérem segítse a munkámat és küldje vissza a válaszait!

- **Hallott-e már a papírszínházról? Igen**
- **Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain? Igen**
- **Ha használta, miért ezt választotta, ha nem akkor miért nem?**

Ha használtam azért, mert a mese képei és/vagy szövege megfelelően kidolgozott volt.

A mese valamelyik ünnephez, hagyományhoz vagy témakörhöz kapcsolható volt.

- **Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínházas meseadaptáció?**

Leköti a gyerekek figyelmét, még az vegyes életkorú csoportban is.

- **A papírszínházat vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?**

Használok a lehetőségekhez mérten a papírszínház meséit és más megoldásokat is.

- **Ha használ más meseadaptációs formákat, melyek ezek?**

laptop vagy projektor kivetítő segítségével mese lejátszás pl. Magyar népmesék, mesefilmek.

- **Készített vagy készítené-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért?**

Ez is az is. Egyszerűbb meséhez az illusztrációt el lehet készíteni, a bonyolultabb figurális ábrázolást nem, ebben az esetben inkább megvásárolnám.

- **Mi a véleménye a mai gyerekekről mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínházas bemutatásra?**

Szerintem fogékonyak.

- **Mi a véleménye a mesepárna módszerről? Használja a mesebemutatók során?** Nem ismerem, de utána fogok nézni.

- **Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az élőszavas mesélés sikeres befogadására?**

Nehéz kérdés, mert az a tapasztalatom, hogy már nem lehet a gyerekeknek akármelyik klasszikus népmesét vagy Benedek Elek, Andersen, Grimm mesét mesélni, mert a sok készen kapott mese és film látványa egész más képzeteket kelt bennük, félelemmel tölti el őket, még akkor is, ha feloldás a vége.

Nagyon szeretik a való életről szóló meséket.

5. interjú

Ördög Krisztina vagyok, végzős Óvodapedagógus hallgató. Szakdolgozatom befejezéséhez szükségem lenne néhány véleményre a papírszínházról és bábos meseadaptációs formákról, ha van pár perce, kérem segítse a munkámat és küldje vissza a válaszait!

- 1. Hallott-e már a papírszínházról? Igen**
- 2. Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain?**

Igen, rendszeresen használom könyvtárban a könyvtárórák keretein belül, valamint óvodásoknak tartott könyvtári előadás keretén belül.

- 3. Ha használta, miért ezt választotta, ha nem akkor miért nem?**

Szerettem volna ötvözni a színház, és az olvasás élményét. Olyan eszközt kerestem, ahol a gyerekek átélhetik a mesehallgatás élményét miközben látják is a mese egyes szereplőit.

- 4. Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínházas meseadaptáció?**

Tapasztalatom alapján ez az egyik leginkább figyelemmegtartó meseadaptációs eszköz. Pont annyi ingert kapnak a gyerekek, hogy a figyelmük ne kalandozzon el, miközben könnyebben követik az események láncolatát és visszaidézniük is könnyebb a cselekményt, a szereplőket.

- 5. A papírszínházat vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?**

Elsődlegesen a papírszínházat.

- 5.1 Ha használ más meseadaptációs formákat, melyek ezek?**

Esetenként nemezbábokat, vagy diavetítést.

- 6. Készített vagy készítene-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért?**

A kész eszköz vásárlása számomra egyszerűbb. Korcsoport és témamegjelölésekkel könnyítik egy-egy foglalkozásra a megfelelő papírszínházi mese kiválasztását.

- 7. Mi a véleménye a mai gyerekekről mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínház bemutatásra?. Szerintem nagyon fogékonyak nagyon szeretik**
- 8. Mi a véleménye a mesepárna adaptáció módszeréről? Használja-e a mesefoglalkozások során?**

Nagyon hasznosnak tartom, jelenleg beszerzés alatt van.

- 8.1. Ha használja milyen tapasztalatai vannak?**

- 9. Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az élőszavas mesélés sikeres befogadására?**

Azt tapasztalom, hogy azon gyerekeknél, akiknek nem előszavas mese a gyakoribb otthon, nehezebben fogadják be, lassabban és rövidebb ideig képesek figyelemmel követni a mese cselekményét. Kevesebb szereplőt tudnak felsorolni a történet meghallgatása után, továbbá a részletek nem is kötik le őket. Az előszavas mesélés fontossága elengedhetetlen a későbbi sikeres szövegértéshez.

6. interjú

Ördög Krisztina vagyok, végzős Óvodapedagógus hallgató. Szakdolgozatom befejezéséhez szükségem lenne néhány véleményre a papírszínházról és bábos meseadaptációs formákról, ha van pár perce, kérem segítse a munkámat és küldje vissza a válaszait!

- 1. Hallott-e már a papírszínházról? igen**
- 2. Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain? igen**
- 3. Ha használta, miért ezt választotta, ha nem akkor miért nem?**

Azért, mert még nem láttam ilyen előadást a pedagógus kollégáktól és ki szerettem volna próbálni.

- 4. Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínházas meseadaptáció?**

Teljes mértékben, mint bármelyik más mesés foglalkozás

- 5. A papírszínházat vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?**

Vegyesen, az adott lehetőségekhez mérten.

- 5.1. Ha használ más meseadaptációs formákat, melyek ezek?**

diavetítés, mesedramatizálás, síkbábbal, kézbábbal,

- 6. Készített vagy készítené-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért?**

Már volt a csoportnak papírszínháza pár mesével, így eddig azokat használtam.

- 7. Mi a véleménye a mai gyerekekről mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínházas bemutatásra?**

Nagyon érdekesnek tartom, de még nem volt rá lehetőségem, hogy kipróbáljam.

- 8. Mi a véleménye a mesepárna adaptáció módszeréről? Használja-e a mesefoglalkozások során? Ha használja milyen tapasztalatai vannak?**

Nagyon érdekesnek tartom, de még nem volt rá lehetőségem, hogy kipróbáljam.

9. Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az előszavas mesélés sikeres befogadására?

AZ IKT eszközöket minimálisan alkalmazom az óvodai életben. Az otthoni életben is azt gondolom, minimum egy előszavas mesét halljanak a gyerekek.

7. interjú

Ördög Krisztina vagyok, végzős Óvodapedagógus hallgató. Szakdolgozatom befejezéséhez szükségem lenne néhány véleményre a papírszínházról és bábos meseadaptációs formákról, ha van pár perce, kérem segítse a munkámat és küldje vissza a válaszait!

- 1. Hallott-e már a papírszínházról?** Igen.
- 2. Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain?** Nem még nem használtam.
- 3. Ha használta, miért ezt választotta, ha nem akkor miért nem?** Elriasztott az ára.
- 4. Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínházas meseadaptáció?** Nincs róla tapasztalatom.
- 5. A papírszínházat vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?** Más formákat használok.

5.1. Ha használ más meseadaptációs formákat, melyek ezek?

előszavas mesélés, bábozás, diafilm vetítése

- 6. Készített vagy készítené-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért?** Inkább készítenék az ára miatt, ill. a saját igényeim szerint tudnám kialakítani a mese táramat.

7. Mi a véleménye a mai gyerekekről mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínházas bemutatásra?

Az újdonság varázsa miatt először biztosan lekötné őket. A későbbiekben azt gondolom, hogy néhány gyerek számára nem lenne elég.

8. Mi a véleménye a mesepárna adaptáció módszeréről? Használja-e a mesefoglalkozások során? Ha használja milyen tapasztalatai vannak? Nincs ilyen eszközünk.

9. Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az előszavas mesélés sikeres befogadására?

Az IKT eszközök túlzott használata miatt szerintem háttérbe szorul az előszavas mesélés. A gyerekek vizuális képességei erősödnek meg inkább.

8. interjú

Ördög Krisztina vagyok, végzős Óvodapedagógus hallgató. Szakdolgozatom befejezéséhez szükségem lenne néhány véleményre a papírszínházról és bábos meseadaptációs formákról, ha van pár perce, kérem segítse a munkámat és küldje vissza a válaszait!

1. Hallott-e már a papírszínházról? Igen

2. Használja vagy használta-e a mesefoglalkozásain?

Óvodai csoportjainkban már használták. Óvodánknak még nincs saját készleten, egyik óvodapedagógusunk rendelkezik papírszínházzal és egy-két mesével.

3. Ha használta, miért ezt választotta, ha nem akkor miért nem?

Újdonságként szolgált! A régi mesélési szokásokat hozta vissza, mikor könyv nélkül szabad „szöveggel” meséltek. A szöveg nélküli képek egyszerűek, és egyben gyönyörűek. Messziről is jól láthatók. A mese közben szoros kapcsolat alakítható ki a „közönséggel”.

4. Mennyire köti le a gyermek figyelmét a papírszínházas meseadaptáció?

A képek kortól függetlenül mindig megfogják a gyermeki képzeletet, fantáziát. Élvezték a gyermekek. Minden napra azonban nem vinném be, mert elvesztené a varázsát!

5. A papírszínházat vagy más meseadaptációs formákat használ inkább a mesebemutatók során?

Szívesen használjuk, ha van rá lehetőség.

5.1. Ha használ más meseadaptációs formákat, melyek ezek?

Diafilmvetítés, projektor segítségével is szoktunk mesefilmet nézni, de csak alkalmanként. Bábozunk, dramatizálunk szívesen.

6. Készített vagy készítené-e a közeljövőben papírszínházat a csoportjában vagy inkább a kész eszközt vásárolná meg? Miért? Régebben nagyon sok ilyen jellegű eszközt készítettünk. Most azt hiszem, inkább megvásárolnám a készterméket.

7. Mi a véleménye a mai gyerekekről mennyire lehetnek fogékonyak a papírszínházas bemutatásra? Szerintem fogékonyak rá, de az újdonság varázsát meg kell tartani. Időközönként kell a csoportokba bevinni.

8. Mi a véleménye a mesepárna adaptáció módszeréről? Használja-e

a mesefoglalkozások során? Ha használja milyen tapasztalatai vannak?

Bemutató jelleggel volt egy ilyen előadás, de az óvodában nincs ilyen eszköz.

9. Mit gondol az IKT eszközök otthoni használata milyen hatással van az élőlészavas mesélés sikeres befogadására? Csak negatív hatása van szerintem.

Megjegyzés: A gyermekekkel is szoktunk készíteni ilyen képeket, mikor a mese egy-egy mozzanatát rajzoljuk le, később ezt összefűzve meséljük el a mesét.

NYILATKOZAT

Alulírott ÖRDÖG KRISTINA, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, KAPOSVÁRI Campus, ÖVÖDAPEDAGÓGUS szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023 év május hó 02. nap

Ördög Kristina
Hallgató

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023. év május hó 08. nap

Magyei Mandl Gábor
Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!